

31/5/99

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ డిసెంబరు 20-వ తేది గురువారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర మార్గశిరమాన శుద్ధ అష్టమి

No 218
సంచిక ౨౧౮

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే వేలవేలు
తొంగతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెంటుకుల భేదించును.
బాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
మరకను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్నివిధములకు
నొప్పులకు నంజవివరించి.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనినా.
తొనము గలుగదు.
తక్కువ డబ్బితో వహిస్తే 1-కి 0-10-0
డబ్బె 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
ఆమృతాంజనం డిపో:
6, 7 రంబుకెట్టిపేరి, మద్రాసు
10% ఫ్రీ డ్రెస్, ఫోర్ట్, బొంబాయి

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్,

ఫోను నెం 3252.

మద్రాసు బ్రాంచి. పోస్టాఫీసు 194.

డిపాజిట్లు రేట్లు యీక్రిందలివి తగ్గించితిమి. అవి 1929 జనవరి 1 వ తేది నుండి
అమలులోనికి వచ్చును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు:—2 వత్సరములకు

7½ నుంచి 6½

1 వత్సరములకు

7½ నుంచి 6¼

6 మాసములకు

6 నుంచి 5½

వడ్డీలు 6 మాసముల కొకమారు చెల్లింపబడును.

C. P. MATTHEN, B.A., B.L.,

Managing Director.

మా కాతాదారుల కొక ముఖ్యసందేశము

దినదినము మాకు వచ్చుచున్న ఆర్థరూపసంఖ్య హెచ్చగుచుండుటచే స్థలసంకోచము
వలన మాపరిశ్రమశాలను ఇదివరలోనుండిన భవనమునుండి ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందపు
నాయుని వీధిలోనున్న నెం 226, భవనమునకు మార్చితిమని సంకల్పముతో మాకాతాదారు
లకు తెలియజేయుచున్నాము. దీనికి ముఖ్యకారణము మాకాతాదారులకు మాయండుగల
నమ్మకము, విశ్వాసము, ప్రోత్సాహము మొదలగునవియే. ఇదివరలో చూపుచుండిన ఆదరణను
ఇంకను చూపుచు మావల్ల ఎక్కువలాభమునుకూడ పొందవలెనని మా యుద్దేశ్యము.

దయయుంచి ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు, ముఖ్యముగా పరిశ్రమశాలకు రా
ప్రార్థితులు.

2977

ఉమ్మడి బంగారు శెట్టి అందు నన్ను,

బంగారు, పెండి నగల వర్తకులు,

నెం 28, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు

బరంపురం తెల్లసిల్కు

శాస్త్రమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించగలదు.
నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మును. చూచుటకు సొం
పుగా నుండును. కనీసము కాంపెట్ ముక్క 1 కి పాడును 2
గజములు, పెడబ్బు 4కి అం. ముక్క ధర 1-కి రు 18. కొలు
నకుగాని వర్తనకుగాని పరిపూర్ణ. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎస్సె
బివకవారితే మార్కెటునుండున్నవాటిలో శ్రేష్టమైనదిగ పర్తి
పై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదులందరిచే భరింపబడినది. నచ్చ
నియెడల పూర్తి వైకం వాడకు యివ్వబడును. చిత్రచిత్రము
యిన ఆంతులతో చీరలు, కంచెలు, చాపులు, కడుపులు కొని
న రంగులతో గ్యారంటీపై అర్జర్లకు పట్టె చేయగలము.

బి. కృష్ణమూర్తి గుప్త,
బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా.

ఆంధ్ర డయరీ

ఈ డైరీయందు తెలుగు భాషయందు నిత్యవ్యవహార
ముల కుపయోగించే విషయము లనేకములు గలవు. కొద్దులు,
రిజిస్ట్రేషన్లు దస్తావేజులు మొదలగువానికి స్థాంతుల రేట్లు పం
చాంగము, సెలవులు మొదలగువిషయములు గలవు. శివచర్య
కొక్కొక్కపుటగలదు. క్యాళికోరైడింగు, వర్తకులు, శాస్త్ర
వాదులు, గృహస్థులు మొదలగువా రందరును నుపయోగించదగ
యున్నది.

పెద్దది వెల రూ 1-4-0. చిన్నది వెల 0-14-0. పలకలు
వారు వెంటనే ఈ డైరీ చిరకాలముకు ప్రాసెక్యూషన్లు.
5338 ఆంధ్ర పబ్లిషింగు, హాస్ట్ తెనాలి.

ఆంధ్ర జాతక తత్వము

నూత్రములు 1, 2 భాగములు ఇది మహానేప జ్యోతిష
నిచే సంస్కృతభాషలో 30, 40 ప్రాచీన జ్యోతిష గ్రంథ
ములయొక్క ముఖ్యశిప్రాయములను సమీకరించిన నూ
త్ర పూర్వకముగా రచింపబడినది. సుమారు 2000 నూత్రములు
గలవు. ఆనూత్రములన్నియు తెలుగుభాషలో క్రమశాస్త్రము
నకు తెలుగు ఆర్యమువాసి ప్రకటించితిమి. ఒక్కొక్క భాగము
వెల రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులేదు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం.

3849

కొత్తకేటపాడు, గోదావరిజిల్లా

ప్రొవెనరు డి. కె. కార్వేగారు అనంతపురము

[ఒకవిలేఖరి]

కార్వేగారు అనంతపురమునకు ఈ నెల 7 వ తేదీ ఉదయమున బయ్యిరి. అనంతపురము నుండి బయ్యిరి.

కళాశాల

కళాశాల పొరపత్త పంపుము తరపున వారు 7 వ తేదీ కళాశాలలో "మహిళావిద్యవిద్యాలయము" బాని చరిత్ర, గ్రామీణజీవితము" అను విషయమును సమన్వయించిరి. యి. రాఘవాచార్యులు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. కాలేజీ ప్రెసిడెంటుగారు ప్రధానముగా విద్యార్థుల వర్తమానమును తెలియజేసిరి.

మహిళాసభ

12 వ తేదీ సాయంత్రము సాయంత్రము తేదీన కల్వరాయల క్లబ్బులో భారత మహిళా కార్యకర్తల సంఘమువారియొక్క యాజమాన్యమున జరిగిన సభలో తేదీన కల్వరాయల క్లబ్బునందు సమన్వయించిరి. ఏ. కొలవూరు బి. ఏ. యల్. టి. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. కార్వేగారు ఆంగ్లమున సమన్వయించగా కళాశాల ఉపన్యాసకులగు బామెర్ల వెంకటరావుగారు తెలుగుచేసిరి. ప్రాచీనకాల మనందలి భారత స్త్రీల యాత్మకత్వమునుగూర్చియు, ఇప్పుడు స్త్రీలకు కావలసిన విద్యనుగూర్చియు, వారి విద్యావిధానము నందు కలుగజేసిన మార్పునుగూర్చియు, బోధకభావ చేరియు ముగిసిన యావశ్యకతనుగూర్చియు, 16 సంవత్సరములలోపుగా స్త్రీలు గృహిణీసర్వములు నిర్వహించుటవలన కలుగుచుండు నష్టమునుగూర్చియు సమగ్రముగ సమన్వయించిరి. మహిళా సభాసభ్యురాలియైన డి. కె. కార్వేగారు ఉపన్యాసములను పరిచయము గావించబడిరి.

పీస్ మెమోరియల్ హాలులో

నాటి సాయంత్రము మెమోరియల్ హాలులో ఏ. యల్. వాసుదేవశాస్త్రిగారి యాజమాన్యమున సభ జరిగినది. ప్రాధాన్యముగా మహిళా విశ్వకళాపరిషత్తును గూర్చి యావశ్యకతను సభ్యుల మనస్సున స్త్రీవిద్యావశ్యకతను ఆచూకెట్టిచేసిరి. అధ్యక్షులుగారు, ఉపన్యాసములు చేసిన దేశసేవను ముఖ్యముగా స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికై వడిన కష్టములను తెలియజేసిరి.

కళాశాల వసతిగృహ వార్షికోత్సవము

9 వ తేదీ యుత్సవము కార్వేగారి అధ్యక్షతలో జరిగినది. కార్వేగారు విద్యావిషయముగ సమన్వయించుచు, గ్రామ పునరుద్ధరణమును విద్యావంతుల పాటుబడలేననియు, స్వయంతోక్తివై శాధారణమున సంఘమున ఆదర్శముగాగల యువకులు నిరుద్యోగపరులకు ఫీల్డ్లునుసిన పనిలేదనియుచెప్పి హాస్టలు వారిచే నిడుపబడుచున్న రాత్రి పాఠశాలనుగూర్చి ప్రశంసించిరి.

రాత్రిపాఠశాల విద్యార్థులకు వ్యాయామ బహుమానము లను యి. ఆర్. కృష్ణమూర్తిగారి యొప్పంగతు. హాస్టల్ విద్యార్థులచే ప్రదర్శించబడిన శాల్కమును కార్వేగారు వచ్చియుండిరి.

యునివర్సిటీ విద్యార్థుల సంఘము

10 వ తేదీ సాయంత్రము సాయంత్రము తరపున, సా. డి. వెంకటరావుగారి అధ్యక్షతలో ప్రాధాన్యముగా కళాశాల పోలీసులకు సమన్వయించుచు గూర్చి యావశ్యకతను తెలియజేసిరి. కాలేజీలోని పాఠశాలలు స్త్రీలు సభకు విచ్చేసియుండిరి. అధ్యక్షులగారు కార్వేగారు ఇంకను విరళముగా స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నదే ప్రధానముగా గూర్చి నిర్వచనములు చెప్పి ప్రార్థించెను.

నాటి సాయంత్రము పాత ఊరిలో పురజనులకై యొక బహిరంగసభ జరిగెను. మహిళల విశ్వకళా పరిషత్తును గూర్చి కార్వేగారు ప్రసంగించిరి. నాటి రాత్రిపాఠశాల వారి బహిరంగ సభలో జరిగెను.

గురువారము

7 వ తేదీ ఉత్సవము చేయుచున్న దేశసేవ, వారి యుత్సవము, డి. కె. ఉపన్యాసభారతీ, తనయుద్యమమునకు వారు చేయుచున్న కృషి, విరామములేని వారి నియమితమైన చర్య, కార్యదీక్ష, ఎవరు పిలిచినను కాదనకుండ అంగీకరించు వారిసాజన్యము; యువకులకు సుగమము చేర్చినది. ఈ శాల్క దినములను అనంతపురమున గుడిమముగా గడచినది.

వసూళ్లు

వారు ఇంటింటికి తిరిగి యూనియన్ యూనియన్ సైక్లము, 25 వ సం. చేయుచున్నది. తేదీన కల్వరాయల క్లబ్బునందు సమన్వయించుచు, యూనియన్ 20, సూక్ష్మ పాఠశాల వారు, 20, సమగ్ర, కొండలూరు కళాశాల పరిషత్తును కార్వేగారు సందర్శించిరి.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు.

1928--1929

క్రిస్మస్ & నూతన సంవత్సర సెలవురోజులందు

3 వ తరగతి చౌకయైన రిటరక్ టిక్కెట్లు

3 వ తరగతి రిటరక్ టిక్కెట్లు ధరలు

		రూ. అ.		రూ. అ.	
రాజపేట నుండి మద్రాసుకు		1	14	మద్రాసు నుండి బెంగళూరు సిటికి లేక కన్	
కాటపాడి		2	4	టోన్ మెంటుకు	5 12
గుడియాలం		2	10		
బెంగళూరు నుండి మద్రాసుకు	అంబూరు	3	2	బెజవాడకు	6 0
	వాణియంబాడి	3	6		
	జోలాగోట	3	10	తిరుపతి (తూర్పు) నైవను	
	బొరింగ్ పేట	4	10	కు (రేణిగుంట మూలముగా)	2 5
బెంగళూరు నుండి మద్రాసుకు		5	12		
సిటి లేక కన్					
టోన్ మెంటు					
తిరుత్తణి		1	6	బెంగళూరు సిటి నుండి	
నగరి		1	10	(గుంతకల్ మార్గముగా)	రైమారికి 5 - 12
పుత్తూరు		1	14		
రేణిగుంట		2	2	తంకూరు నుండి	రైమారికి 6 6
రాజం పేట		3	4	(బెంగళూరు సిటి నుండి)	
నందలూరు		3	6	గుంతకల్ మార్గముగా)	
కడప		4	0		
ఎట్టగుంట్ల		4	6	దేవనగిరి నుండి బెంగళూరు సిటికి	4 12
ముద్దుపూరు		4	10	పూనా, శంగ్లికి	4 0
తాడిపత్రి		5	4	డిటో, కొలాపూరు సిటికి	4 8
గుత్తి		5	14	డిటో, బెల్ గాముకు	5 10
గుంతకల్		6	4	శంగ్లి, పూనాకు	4 0
ఆదోని		6	12	కొల్హాపూరు, డిటో	4 8
రైమారు		7	6		
నెల్లూరు		2	14	బెల్గాం, డిటో	5 10
పడుగుపాడు		2	14	డిటో, ముల్లికి	2 4
సింగరాయకొండ		4	0		
బంగోలు		4	6	డిటో, గడగకు	3 2
వేటపాళెం		4	14		
చీరాల		5	0	ముల్లి, బెల్ గాముకు	2 4
బాపట్ల		5	2		
నిడుబ్రోలు		5	6	బెంగళూరు	
చుండూరు		5	8	సిటి లేక కన్	తిరుపతి (తూర్పు) నైవను
తెనాలి		5	10	నోట్స్	కు (కాటపాడి మూలముగా)
గుంటూరు		5	14	మెంటు	5 0
బెజవాడ		6	0		
పవరుపేట		6	12	బెజవాడ నుండి	
ఏలూరు		6	12	డి(గూడూరు మార్గముగా)	డిటో 5 8
తాడేపల్లి గూడెం		7	4		
నిడదవోలు		7	6		
గోదావరి		7	10		
రాజమండ్రి		7	10	వాల్తేరు నుండి	
సామర్లకోట		8	2	డి(గూడూరు మార్గముగా)	డిటో 9 2
కాకినాడ ఫోర్టు		8	4		
లేక తాను					
పిఠాపురం		8	2		
వాల్తేర్		9	10		

దేవనగిరి (బెంగళూరు)	గడగ్ నుండి	తిరుపతి తూర్పు స్తంభముకు (కాట్వాడి డిటో)
సిటి మూలముగా) నుండి మద్రాసుకు 8 10	(గుంతకల్ & రేణిగుంట మార్గముగా)	7 0
తుంకూరు (బెంగళూరు సిటి మూలముగా) " " 6 0		
హాన్స్ పేట్ (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 7 6	హుల్లి నుండి (గుంతకల్ రేణి గుంట మార్గముగా)	7 10
బెళ్ళారి (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 6 12		
మదనపల్లిరోడ్డు (రేణి గుంట మార్గము గుండా) " " 4 0		
తిరుపతి (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 6	దేవనగిరి నుండి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	8 6
సాకాల (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 14		
చిత్తూరు (కాట్వాడి మూలముగా) " " 2 10		
నంద్యాల (గుంతకల్ మూలముగా) " " 7 12		
నర్సారావుపేట (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 8	హరిహర నుండి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	8 7
గుడివాడ (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 10		
మచిలీపట్నం (బెజవాడ మూలముగా) " " 7 00		

3-వ తరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు ధరలు హారా, హైదరాబాదు, సెకండ్రాబాదు మొదలగు స్థలములనుండి మద్రాసుకు, మద్రాసునుండి నదరు స్థలములకు, బొంబాయినుండి మద్రాసు.

రిటర్ టిక్కెట్ల ధరలు	రిటర్ టిక్కెట్ల ధరలు
హారానుండి (హైదరాబాదు మూలముగా) మద్రాసుకు 32 9 0 24 15 0	మద్రాసు నుండి (హైదరాబాదు మూలముగా) హారాకు 32 9 0 24 15 0
బొంబాయినుండి (రైచూరు మార్గముగా) డిటో 20 4 0 18 0 0	
హైదరాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) మె & ఆ - ఆ & మె ర్య. అ. పై. ర్య. అ. పై. 12 2 0 12 4 0	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) హైదరాబాదు 12 4 0 12 2 0
సెకండ్రాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) 12 0 0 12 3 0	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) సెకండ్రాబాదు 12 3 0 12 0 0

ఈ 3వ తరగతి షిప్ రిటర్ టిక్కెట్లు 14-12-28 తేదీనుండి 31-12-28 వరకు యివ్వబడును. ఇందులో మొదటి కడపటి తేదీలు చేరును. 14-1-1929 తేదీ రాత్రి 12 గంటలవరకు యీ టిక్కెట్లు చెల్లుబడి యగును. ఈ రైల్వేమీద ఆయా స్టేషనులందివ్వబడు టిక్కెట్లు నార్తు వెస్టు లైన్ మీద వాల్తేరు మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండువైపులందును, నార్తు-ఈస్టులైన్ మీద వాల్తేరు-మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండు వైపులందును మెయిలుబండ్లలో చెల్లుబడికావు. మెయిల్ బండ్లయందు వచ్చు నట్టియు, మరియు ఇతర రైలుస్టేషనులకు పోవునట్టి ప్రయాణీకులచే పూర్తిగా నిండియుండును.

3 సం॥ రములకు పైన 12 సం॥ రములకులోగా వయస్సుగల పిల్లలకు నగము రిటర్ షిప్ టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

యాత్రపన్ను వసూలు చేయబడునట్టి స్థలములందు, నదరు మొత్తముకూడ ఈ ధరలతో చేర్చబడును.

3 వ తరగతి షిప్ రిటర్ టిక్కెట్లుగల వారు వ్యత్యాసముగల ప్రాంతమును చెల్లించినను పెద్ద తరగతులలో ప్రయాణముచేయ వీలులేదు లేక ప్రయాణమును మధ్యలో నిలిపి, మరలపోవ వీలు లేదు లేక ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన మార్గముల మూలముగానే తప్ప ఇతరమార్గముల గుండా పోకూడదు.

ఈ టిక్కెట్లకు తిరిగి వైక మివ్వబడదు.

మొదటి, రెండవ తరగతి టిక్కెట్లకు ప్రత్యేక ప్రకటనలను పెద్దప్రకటనలను, పెద్దప్రకటన కాగితములను చూడుడు.

వశుపోషణము.

పరుచూరు నుండరవరదులుగారు భారతావనియందలి ప్రజాసమదాయమునకు వ్యవసాయమే ముఖ్యవృత్తి. వ్యవసాయమున సక్రమపద్ధతులతో లాభకరముగ నిర్వహించుటకు ముఖ్య సాధనపంపు త్రి సకుగణము. ప్రాచీనకాలముందు మన భరత ఖండమున వకు పరిశ్రమిని దేవతామూర్తులుగా నెంచి పూజించు చుండెడివారు. రైతాంగము వకువుల యాత్మకై పోషయోగమును గమనించియే వారు వకువులను "వకుధనము సొమ్ము" అని వ్యవహరించుచుండిరి. భారత కేశమునకుగల యనూన పంచదలలలో వకుగణమొకటి! అట్టి వకువుల స్థితి ప్రస్తుతము కడంగము మీనస్థితియందున్నది. ప్రతివక్తకును కలకాండ వకువులు ధయంకరములను నంటు ద్వాధుల వాండ్రుండి గుర్తరణము పాలగుచున్నది. వ్యాధులను నివారించుటకుకను ప్రవర్తిచులను మన రైతు సోదరులు చేయవలయును. పేతు నిహించుచున్నాక, ఇందులకు కారణము వాటికి వకు వైద్యవిధానము తెలియకపోవుటయే. వకు వైద్య విషయమైన విధులు మన దేశమునందు లెక్కకు విక్లిగ్గమున్నవి. కాని కాలప్రవాహముతో వైద్యరీతులన్నియు తీసిమె. శాస్త్రము ప్రాశస్త్యతను గాంచియున్నది. తరువాతమును గూర్చియు, వకువులవర్ధక వ్యాధుల బాంబునుండిపరగించు విధులనుగూర్చియు గూడ మన దేశముందుమూలములను విధులగులు. రైతాంగము విధులన్నిటి నెరిగిన కేగాని వకుపోషణము సక్రమముగ జరగవలసినిర్ణయించుకొను. ప్రభుత్వము వారు జిల్లా కోకరివంతున నియమించియుండు వకు చికిత్సకులు వ్యవసాయదారుల కేమాత్ర ముపయోగపడుటలేదు. సాధారణముగ మనరైతుసోదరులు ఏవ్యాధి వచ్చినను వారితోబాటు, ఈతదోలట మున్నగు నుపయోగరహితమును చికిత్సలే నెదరు. ఇందులకు ముఖ్యకారణము వకువులకు వ్యాధులకు కారణములు, లక్షణములు, అందులకు సక్రమచికిత్సపద్ధతులు ఎడగకపోవుటయే. వకుపోషణము సక్రమముగ జరగవలయు నన్నచో ప్రతిరైతుగూడ వకుచికిత్సముల నెరిగియుండుటావశ్యకము. అందులకు మూలబడిన గోగణ వైద్య పద్ధతుల నుద్దరించి దేశభాషలందు గ్రంథరూపము చేయువలయును. ఇంతవరకును ఆంధ్రభాషయందు వకు చికిత్సా శాస్త్రము లొక్క సమాదేశకాస్త్రముదప్ప సితరగ్రంథములేవు. ఆసమాదేశకాస్త్రముగూడ పద్యరూపముగానుండి జనసామాన్యమున కంత యుపయోగకరముగాలేదు. ఆ వసయమును గమనించి కృష్ణామండలాంతర్గతమున సంగలూరు పురవాసులను, రైతు సోదరులు నగు శ్రీయతులు, ఏకైక శ్రీరాములుచాదరిగారు "వకువైద్యచింతామణి" యను నొకగ్రంథమును రచించియున్నారు. వీరిందు ప్రాచీనాధునిక వైద్యపద్ధతులను సక్రమముగ చర్చించియుండుట యే గాక, పకుపోషణము, పకువులకు వ్యాధులురాకండ శాస్త్రవిధము అట్టి వ్యాధులవచ్చిన వెంటనే కనగొనునధము కనగొననవలెనే వానికి చేయవలసిన చికిత్సాముత్రములు బాగుగపరిశ్రమచేసి నూనించియున్నారు. భారతీయ పాశ్చాత్యవైద్యవిధులను రెండింటిని బేర్కొనియున్నారు. దేశభాషలయందు శాస్త్రముల గణపవరయినను నీ కాలముతో బుద్ధకములు లేవనెననమొక బుద్ధిచూపచ్చుచున్నది. అట్టి నెపమునకు తావులేకుండ చేయవలయునన్న కేశభాషలందు ప్రాయబడుచున్న నిట్టి గ్రంథము తెంతయో ప్రోత్సహింప దగినది. వకుగణము శాపహించు సకల వ్యాధులు యందు బేర్కొనబడియున్నవి. భాష గులభముగా నున్నది. వకు పోషణమునకు సంబంధించి యీ గ్రంథమున విమల బడిన యితర విషయములనుగూర్చి వకుప్రణాదికత్వ వకువైద్య విస్త్రు గుణాదీక అను రెండు గ్రంథములు ప్రాయబడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ గ్రంథములన్నియు గూడ యాంధ్ర దేశరైతు సోదరుల కెంతయునుపకారులు కాగలవు.

క్షయార్జివ్వ లేన్యాము

దగ్గు, ఉబ్బనము, కఫము, అల్ల, మొదలగు వ్యాధులతో సంబంధమును వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును. 15 ఈడర్బి రూ. 1-0-0 డి. పి. ఖర్బులు, ప్రత్యేకము.

పూర్వ చంద్రోదయం

బంగారుతో చేయబడినది, బలహీనుల పొట్టి చంద్రుడు. రుహము, క్షయ, పొండు, శుక్లస్థము, పుత్రాభివృద్ధి, క్షాతక, నిస్సర్తువు మొదలగువాటిని హరించు బలమును పిక్వెటివి, కాంతిని గలిగించు శోమరసము. యిది 12-0-0. 20 మార్లల సేనా 12-0-0. డి. పి. ఖర్బులు. పి. పి. అందుకో, ఆయో ర్వేదపరమాణు. పి. పి. ఖర్బులు.

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుత్తని తాలూకావార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము

డిసెంబరు 18:—ఈ మారున కలెండరును గల నడియంగడు గ్రామపంచాయతీ గ్రంథాలయ వార్షిక మహోత్సవమును జూలై జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యమున శ్రీయుతులు రాజమహేంద్రవరమున బి. మునిస్వామిశాస్త్రిగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. వారి ఆధ్వర్యమున గతవారము 9-12-28 వినయమున జయప్రదముగ జరిగినది. ఆనాడే శ్రీ మునిస్వామిశాస్త్రిగారు, చిత్తూరుజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులును, కార్యదర్శిగారిం తాలూకాబోర్డు ఆధ్వర్యమున నగు శ్రీయుత రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. వారిని శా యూరి పంచాయతీసంఘమువారు స్వాగతప్రముఖముగా సమర్పించియుండిరి.

పరవతిసంఘసమావేశము

ఈ తిరుత్తనితాలూకాకు చెందిన నడియంగడు ఫిర్యా గ్రామము పరవతి సంఘసభ్యుల సమావేశము నడియంగడునందు 9-12-28 తారీఖునాడు చిత్తూరుజిల్లా పరవతి సంఘముల మహా సభాధ్యక్షులు శ్రీ రామబహదూరు మునిస్వామిశాస్త్రిగారు ఆధ్వర్యమున కలిసి మిగల జయపహముగ జరిగినది. ఆ సమావేశము పరవతి సంఘములయొక్క యాద్యోగీయులు ముత్రిమే గాక, పరిపరగ్రామములనుండియు మార్గకొలిపిగ ప్రజలనుండియుండిరి. ఎక్కువసేతులు సహకారోద్యమశక్తికల గూర్చియు, తదాచరణములను గూర్చియు విపులముగ నుపన్యసించియుండిరి.

ధిల్లి దర్బారు

12-12-28 వ తారీఖు ధిల్లి దర్బారున ముగిలచే కార్యదర్శిగారిం తాలూకాబోర్డు ఆధ్వర్యమున శ్రీయుతులు రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్ వారి యాజమాన్యమున కలిసి నీయనాబోర్డు ప్రాంతముల విద్యార్థులచే పాఠశాల క్రీడారంగ ప్రదేశమునం దమితవైభవోపేతముగ దర్బారు దినోత్సవము జరిగియుండె ననుట కెంతయు సంతస మగుచున్నది.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి యువజనసంఘము

డిసెంబరు 16:—14-12-28 తారీఖున పురపంచము లో జరిగినసభలో “రాజమహేంద్రవర యువజనసంఘము” స్థాపించబడినది. నాటిసభకు మ. రా. శ్రీ సేదాన సుందర శివరావు బి. ఏ. బి. యల్. గారు ఆధ్వర్యమున హాజరయి, యువ జనసంఘముయొక్క ఆశీర్వాదము గూర్చియు, ఉద్దేశములను గూర్చియు శ్రీమతి సి. యస్. నల్లి మత్తు అమ్మమ్మగారును సేదాన కామేశ్వరమ్మగారును, ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారును, మాశా ప్రగడ కృష్ణారావు, జయంతి గంగన్న, విలకమర్రి లక్ష్మీ నరసింహం, పండిరి మల్లికార్జునరావుగార్లు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట యువజనసంఘము స్థాపించబడినది. శ్రీమతి సి. ఎస్. నల్లిమత్తు అమ్మమ్మగారిని ఆధ్వర్యముగాను, ఆర్. వి. రామా రావుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగాను, సేదాన కామేశ్వరమ్మ, మాశా ప్రగడ కృష్ణారావుగార్లు సయ్యుక్త కార్యదర్శులుగా ను ఎన్నుకొనిరి.

ఆంధ్రసహకారసమ్మేళనము

ఆంధ్ర సహకారసమ్మేళనముయొక్క సాంవత్సర సభ నిన్న మధ్యాహ్నము రాజమహేంద్రవరములో డాక్టరు పాల కోడేటి గురుమూర్తిగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమయ్యెను. 25-11-28 తారీఖున కార్యనిర్వాహక సభమువారిచే శ్రీ గూడూరి రామచంద్రుడుగారివద్దనుంచి, డైరెక్టరుల తీర్మానము అకు న్యతిరేకముగ ఖర్చుపెట్టబడిన, రు 1525-2-8 రాజులను నినదని చేసిన తీర్మానమును మహాజనసభవారు అంగీకరించిరి. పిమ్మట డైరెక్టరుల ఎన్నిక జరిగెను. తరువాత నూతన డైరెక్టరు లు సమావేశమయి డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని ఆధ్వర్యముగాను, మ. రా. శ్రీ గూడూరి రామచంద్రుడు, నడింపల్లి నరసింహారావుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగాను, నరసిం హాచేపర సత్యనారాయణగారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి. పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని కోశాధిపతిగాను, నరసింహా చేపర సత్యనారాయణగారిని “సహకారము” పత్రికాధికరులు గాను ఎన్నుకొనిరి. ఈ సభకు 67 ప్రతినిధులు హాజరయిరి.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ధన్వంతరిజయంతి, కలిగిరి

డిసెంబరు 16:—ఈ ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి నెర వారమున, కాలితాలూకాబోర్డువారిచే స్థాపించబడి జయప్ర దముగ నిర్వహించబడు ఆయుర్వేద వైద్యాలయమున శ్రీధన్వం తరి జయంతిమిఁట ఆత్మసాముతో జరుపబడినది. ఈ సమాహో త్వమునకు శ్రీయుత కరువశి శారాయణరావుగారు ఆధ్వర్య మున హాజరయిరి. ఉదయము 7 ఘంటల మొదలు 9 ఘంటలవరకును ధన్వంతరిపూజ మిగులభక్తితో జరిగెను. పిమ్మట యీ వైద్య శాలయందు ప్రస్తుతము చికిత్సకుండు నుడు భిషగ్వర శ్రీకను పత్రి సీతారామయ్యగారు శ్రీధన్వంతరిచక్రత్రము జపకలందర మున కరతలామలకముగ తెలిపిరి. ప్రసాద తాంబూలాలతో ఆత్మసాముగి సేసెను.

నూతన ఆయుర్వేదనిలయము

నెల్లూరు నవాలుపేటలోని కొండలు వెళ్ళులపాడుము న, గడచిన ధన్వంతరిజయంతిసమయమున, నూతనముగ నొక ధర్మ ఆయుర్వేద వైద్యాలయము నెలకొల్పబడినది.

ధన్వంతరిజయంతి, కోవూరు

జిల్లాబోర్డువారి సాయమునను, మరెందరు ఆయుర్వేద వైద్యభిమానుల ప్రోత్సాహమునను నిర్వహించుగ స్థాపించబడు చున్న కోవూరు ఆయుర్వేద వైద్యశాలయందు ధిల్లి కాసన భ్యులగు బత్రిన కెరుమాళ్ళ శాయాడుగారి ఆధ్వర్యమున కలిసి యీ ధన్వంతరిజయంతి జరిగెను.

ఆయుర్వేదవైద్యశాల

వైద్యమండలి మహాసభకుడ కోవూరులో ధన్వంతరి జయంతిసందర్భమున జరిగెను. ఈ సందర్భమునకు నూతనకార్య నిర్వాహకవర్గ మేర్పరుపబడినది. శ్రీరామ్ చక్రవర్తులు శ్యామ ఆయుగారో వారు ఆధ్వర్యమునను, శ్రీయుత కనుమల్ల పాను మంకిం, శ్రీ విశ్వేశ్వరం గుబ్బరామయ్యగార్లు కార్యదర్శు లగున ఎన్నుకొనబడిరి.

జిల్లాసర్దును

శ్రీయుత బి. ఈశ్వరయ్య యం. బి. సి. ఎం. గారు నెల్లూ రు జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసుకుగా నియమింపబడి చార్జి ప్రస్తు తొనిరి. పూర్వము ఈ స్థానముననుండి మిగులప్రజాసౌకర్యము సంపాదించిన మేజరు శాస్త్రిగారివలెనే వీరును లోగులను మిగులభక్తితో ను జాను వైద్యులుగ నున్నారు.

మండల విద్యాసంఘము

నెల్లూరు తాలూకాబోర్డువారిచే క్రియుత ఈపూరు బు రావిరెడ్డిగారు నెల్లూరు మండల విద్యా సంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యము

నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు ఆధ్వర్యము యెన్నిక నూతనముగ జరుగ నున్నది. పూర్వము చాలకాలముగ ఆధ్వర్యమున నుం దిన శ్రీయుత ఆమంపర్తి గుబ్బకృష్ణారావుసంఘముగారేగాక మఱి కొందరు వై స్థానమునకు ఆధ్వర్యముగ నుండుటకు యత్నించు చున్నారు. పీల్లో శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగా రొక ర నియు శ్రీ సేలేటి శేం కట గుబ్బారెడ్డి గారు రెండవ వార నియు ఎదంతులు ప్ర బలియున్నవి.

నెల్లూరు మునిసిపల్ అఫీషియల్ సంఘము

ఈ సంఘము వారి సహాయార్థము కి|| శే|| ముత్తరాజు గుబ్బారావుగారిచే రచయించబడిన ‘కృష్ణకులభారము’ అను నాటకము గడచినవారము ప్రదర్శింపబడినది. ఈ నాటకమున ఉత్తర సర్కారులనుండి ముఖ్యముగ శ్రీయుతులు స్థానం నర సింహారావుగారు పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగార్లు పాత్రలను ధరించి సంఘ ము వారికి సాయ పడిరి. 500 రూపాయ లు సంఘ ము వారికి నిల్వ అదాయమును తేలెను.

ఈ నెల కడపటివారములో రాజధాని మునిసిపల్ అఫీ షియల్సు మహాసభ నెల్లూరులో జరపుటకు నిర్ణయించబడి యున్నది. వైద్యవ్య మికాస్పరస్సు ఖర్చులకుగా వినియోగించ బడును.

ఏలూరు అన్నవస్తువైద్యవిద్యాదాన సమాజము

15 డిసెంబరు శనివారం సమాజమువద్ద 818 మంది బీద లకు వస్తుదానమున్న 1850 బీదలకు అన్నదానము జరిగినదని సంఘోపముతో తెలుపుచున్నా ము. యీ సందర్భమున ము|| రా|| శ్రీ మోతే గంగరాజు, నరసింహారావు, శారాయణరావు, కృష్ణారావు జమిందారుగార్లు రు 100 నూరురూపాయలు ధర్మము యిచ్చిరి.

మద్దుల వెంకటచిన్ని రాజు,

వైశ్యవెసిదేయలు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ డిసెంబరు 20-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముజస్తాలు

మనుమ తెనాలిని ,, వ 42 కలవి రు	18 0 0	18 8 0
నెల్లూరిని ,, డిటో	18 8 0	14 8 0
ధిల్లి ,, డిటో	15 8 0	17 8 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యముపవ్వలు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిటో	15 0 0	17 0 0
పెసలు ,, డిటో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో	15 8 0	17 8 0
ఉలవలు ,, ర 195	10 8 0	11 8 0

3. నూనెపస్తువులు

సువ్వులనూనె కా 1-కి	145 0 0	150 0 0
నెయ్యము 1-కి	14 0 0	21 0 0
వేరు సెనగవత్తు కా 1-కి	49 0 0	50-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ కా 1-కి రు 110 మినునూనె 98		
అమడుము కా 1-కి	96 0 0	99 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు

చాయవకుపు కా 1-కి	100 0 0	101 0 0
మారవకుపు ,,	75 0 0	83 0 0
మిరవకాయలు (గుంటూరువి) కా 1-కి	70 0 0	84 0 0
దనియలు ,, కా 1-కి	70 0 0	84 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిముతా మునుగు 1-కి రు 40, 45		
కాళివా సిపాయకట్టు ,,	50, 50	
రెల్లము కా 1-కి	28 0 0	49 0 5
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	26 6 0	26 10 0
చింతనంబు కా 1-కి	85 0 0	70 0 0

5. ఇనుము

జట్టారకం కా 1-కి	82 0 0	84 0 0
చదరం	29 0 0	85 0 0
రవ్వండు	27 0 0	85 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాజీ	రు 8 3 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	5 8 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 0 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు	7 7 0	
నెం 40 జామ్మరు 10 పా	11 12 0	
నెం 44 సాండ్	6 2 6	
నెం 40 రాడి	10 8 0	
నెం 4 బెన్నిమనీడు	4 12 8	

7. దూది

జోందావెట్టు బారవ 1-కి	రు 856 0 0	
-----------------------	------------	--

8. లోహములు

శండి 100 కుంబ 1-కి	రు 60 12 0	రు 61 8 0
బంకారుకుంబ 1-కి	21 0 0	21 2 0
సనరను 1-కి		18 7 0
ఉత్తడి కా 1-కి	281 0 0	284 0 0
రాగి కా 1-కి	279 0 0	282 0 0

9. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లరలాండు అలిజరంజ్ సింహం

నీనా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	58 0 0	
,, నీలిరవ 1 రతి	1 10 6	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 6	
,, 1 అందరు	1 8 0	
శీర్మలు సామ్మనాడ్ లెడ్ అననా (బర్మిరెట్టు)	3 4 0	
కాగ్ 3 కి	1 0 0	
శ్రవకు 4 కి	1 2 0	

అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి - మదరాసు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ప్రభుత్వప్రకటన

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము (1925) ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును బోధన విశ్వవిద్యాలయముగన, కళాశాలలను అనుబంధించు విశ్వవిద్యాలయమును, గూడ అభివృద్ధిగాంచుటకు దలంపబడిన, విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనలో నున్న కళాశాలల చట్టము అమలులోనికి వచ్చినపుడు అవి యాక్రమించి యున్న స్థానము నష్టమయించు కొని విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధించబడుటకును, కాని, యేకశిల నయినను విశాఖపట్నం, రాజమండ్రి, అనంతపురం, యామడపల్లెలందు మాత్రమే అనుబంధ కళాశాల గావించబడుటకును, దలంపబడిన. దీనినిబట్టి, యామడపల్లెలందు మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయము కళాశాల అనగా అనర్హతక పాటు గ్రామ్యయేటు తరగతిగల కళాశాలగాని లేక ఘనగ్రామ కళాశాల అనగా ప్యాను డిగ్రీ పూర్తియగు తరగతిగల కళాశాలకు గాని స్థాపించబడవచ్చును. ఇట్టి కళాశాలల విశ్వవిద్యాలయముచే స్థాపించబడ వచ్చును. లేదా అనుబంధించ బడవచ్చును. ఎట్లయినప్పటికిని, యిట్టి కళాశాలలయొక్క వ్యవహారము విశ్వవిద్యాలయముచే స్వయంపాతము పడుటయే ముఖ్యద్దేశమయ్యిందని అనుబంధించి విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును బెజవాడపల్లె స్థాపించుటకు నిర్ణయించబడినది. ఈ నిర్ణయపట్ల కళాశాలలేవియును లేకుండుటయేగాక, యే కళాశాలయినను స్థాపించబడుటకుగూడ చట్టముప్రకారము వీలుగాకుండెను. ఈయెర్పాటువలన విశ్వవిద్యాలయముయొక్క స్వంత యధిపతియొక్క నుండుటగా కళాశాలను స్థాపించుటకు వీలుగునట్లు ముఖ్యమంత్రి దేనియందానుగూడ విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము ఉంచబడకండ దూరముగనున్న నోక స్థలమునకు ప్రోత్సేయబడినది. ఇంతేగాక, యాయెర్పాటువలన నిర్ణయించబడిన మూడుస్థలములుగాక యితర స్థలములలోనున్న కళాశాలలన్నిటికి గూడ ఉన్నతస్థాన మెవ్వటికయిన శాక్రమించు నవకాశము పొందబడినది. ఇందువలననే చాలయంతృప్తియను వాదప్రతివాదములను శాశాటికి వృద్ధియగుటయు, యాయెర్పాటువలన గలిగిన చిక్కలను తొలగించు నుద్దేశముతో కాననభిలాషానోక విత్తుచట్టములు ప్రవేశపెట్టబడుటయు, తటస్థించినది. ఈవిత్తుచట్టములు, ఆయా స్థల హక్కులను పెంపొందించుకొను ముఖ్యద్దేశముతోనే ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవి గాని, సామాన్యముగా నెల్లరకును సమాధానమును మార్గమును యంతరవరకు జూపుటలేదు. ఇంతేగాక, యిప్పటికి, నుమారు మూడేడలనందీయు చెలరేగుచున్న వాడప్రతివాదము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయభివృద్ధికి తీవ్రాటంకముగా నిలిచియున్నది. ఈ వివాదమును ప్రభుత్వమువారు, తమకు వీలగుచో, త్వరగా తరిమివేరింప జూతుననుచున్నారు. కాబట్టి, వారు యీ సమస్యను వివరించు నిర్ణయభావముతో యీక్రింది నూచనను ప్రజలయెదుట బెట్టుచున్నారు:—

బోధనసాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయముయొక్కయు కళాశాలలను అనుబంధించు విశ్వవిద్యాలయముయొక్కయు, రెండు విభములగు కార్యములొక్క సారంగా నోక విశ్వవిద్యాలయముచే నిర్వహించబడుట లాభకరము గానే ర ద ని యు,

ఒక బోధనసాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయము క్రిందనున్న కళాశాలలు ఒకటికొకటి మారముగానున్న మూడు స్థలములకు పంచిపెట్టబడి, కార్యస్థానము యీ మూడు స్థలములనుండి యుగూడదూరముగా ప్రోత్సేయబడుటవలన అట్టి విశ్వవిద్యాలయము తనవిధులను సరిగా నిర్వహించుకొనవలసియు, కళాశాలలను అనుబంధించు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విధులు సరిగా నిర్వహించవలెనన్నచో, అట్టి విశ్వవిద్యాలయముయొక్క యధిపతియొక్క కళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయముచే స్థాపించబడ గూడదనియు, లేనియెడల విశ్వవిద్యాలయము పక్షపాతముజూపుచున్నదనియు యితర కళాశాలలు అనుబంధించుట కవకాశముండుననియు, నూచించబడినది. చిదంబరముపల్లె స్థాపించబడవచ్చు బోధనసాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయమును వివరించబడుచున్న మార్గమే. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము విషయమునగూడ అనుబంధించబడిన సరియగు మార్గమని నూచించబడినది. ఈ రాజధానిలో నికముందు విశ్వవిద్యాలయము లభిస్తున్న గావించబడుట యీక్రింది విధముగా నుండవలెనని నూచించబడినది. 1. తెలుగు జిల్లాలకు ఒక యూనిటరీ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయ ముండవలెను.

2. తమిళ జిల్లాలకు చిదంబరముపల్లె నోక యూనిటరీ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములతో దేనికిని సంబంధించని యీ రాజధాని యందలి యితర కళాశాలలన్నియును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధించబడవలెను.

ఆంధ్రదేశమునకు యూనిటరీ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క కార్యస్థానము ఈ క్రింది కారణములవల్ల విశాఖపట్నంపల్లె స్థాపించబడవలెను:—

ది మై సూ రు ఆ డ్డె రిఫారం కం

లైసెన్సుకు కాంపెన్ సేషన్

స్థాపి

ప్రధానకార్యాలయ

వ్యవసాయదారులకు, జంతువులము లేవనగా.

- లైసెన్సుకు రిజిస్ట్రేషన్
- " సర్టిఫికేటు హోల్డిరు
- " తీయటకు హక్కు
- " సర్టిఫికేటులు నాన్ ఫార్
- " హక్కులు త్వరగనిరపరచబడ:

కావలెను:—హిందుదేశముందు ప్రతిచోటను, ఇకాస్పెక్టరులు, సూపర్ వైజరులు, సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

పద్ధతులు:—జీతముగాని, కమిషనుగాని, లేక రెండును & ఇతర వివరములకు:—మానేజింగు డైరెక్టరుకుగాని, యీక్రింద ను. ఆర్డర్లను ఇకాస్పెక్టరుకు వ్రాయవలెను.

అమలాపురం	ఖుల్నా	నెల్లూరు
బరంపురం	కొప్పా	నాగాంగు
కల్లికోట	కొట్టాయం	పుదుచ్చేరి
కోయంబత్తూరు	మచిలీపట్నం	రాణిపేట
గోవాతి	మధుర	సేలం
జోర్ హాట్	సంద్యాల	తిరుచనాపల్లి
		విజయనగరం

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థముల కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ లు కల రు 3-4-0 ల. భవవదీవిక ఇందు సమస్తవిజములు కుడిచేతి భవములుచేయు యాగాని ఆయాశబ్దవిధానములకు కులం 1-కి రు 500 కిమ్యుకుల రవ్యముకూడ గలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ లు కల రు 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

- (1) విశాఖపట్నంయొక్క కాటోన్స్ సిద్ధి యితర వీలగు స్థలములన్నిటికంటె వాణిజ్యతరముగా నుండును.
  - (2) విశాఖ పట్నం రైల్వే మార్గములకు మధ్యస్థముగానున్నది. చాల ముఖ్యమున రైల్వే స్థలముగా గూడనున్నది.
  - (3) వై రెండు కారణములవల్ల విశాఖపట్నం ప్రత్యేకాశ్రయ పరిశోధనకును లెక్కలాజికలం శిక్షణమునకును, యితర స్థలములన్నిటి కంటె నెక్కువ పదు పా య ము గా నుండును.
  - (4) ఇదివరకే విశాఖపట్నమున నోక వైద్యకళాశాల యున్నది.
  - (5) సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయమునకు తగినస్థల సదుపాయము విశాఖపట్నమునందే నున్నది.
- వై ముఖ్యమున కనుకూలముగా యీ క్రిందినూచనలు గావించబడినవి:—
- (1) విశ్వవిద్యాలయవిధులు మూడు విశ్వవిద్యాలయములకును సరిగా పంచిపెట్టబడును.
  - (2) తెలుగుభాష, వాఙ్మయ చరిత్రల ప్రత్యేకము పరిశోధన విశాఖపట్నంపల్లె కేంద్రీకరింపబడును. ఆ విభముగనే చిదంబరము తదితరభాషలకు కేంద్రముగా నుండును.
  - (3) ఈ విభముగా రేర్పాటుచేయబడిన సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములు ఉన్నతయోగ్యతలపొందిన యాచార్యులు, పరిశోధకులు, అగ్రీంపగలవు.
- ఈ విభము రేర్పాటువలన, ముఖ్యము రాజోవు అవసరములను బట్టి యీ, ద్రవ్య సాధనము కావట్టి యీ, యంక నెక్కువ విశ్వవిద్యాలయములు

యములు నిర్మించబడుటకు వీలగును. ఈ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములతో చేర్చబడిన స్థలములయొక్క ప్రస్తుతావస్థలను దీర్చబడుటకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టముయొక్క నిబంధనల ప్రకారము ప్రస్తుతము సాధ్యముగానట్టి యేర్పాటుగూడ గావించబడుటకు వీలగును.

ప్రభుత్వమువారు యీనూచనలను ప్రజలయెదుట బెట్టుటవలన, అవింతవరకును పూనుకొనియుండని విచారమును పలువురు ప్రజలయొక్క సహాయమును బొందవలసివచ్చెను. ఇంకను విచారించబడదగిన విశిష్టాన్ని మూడునూచనలందు రావచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు వలయుచున్నది.

జే. వెంకటనారాయణ. (ప్రభుత్వరక్షకు.)

తెనాలిలో ఏజంటు కావలెను

మా దినపత్రికకు చందాదారులను చేర్చుట, నెలచందాలు వసూలుచేయుట మొదలగు పనులు చేయవలసియుండును. నగదుగా నెకూంటి చెల్లించవలెను. వయస్సు, వృత్తి మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను: 24-1-1926 లోపుగా పంపిండునెలవలెను.

ఆంధ్రపత్రిక, లైసెన్సుకు కులం, రాయవరము.

మంది అరెస్టు చేయబడిరి

సవాను హింసించుచున్నారను వదంతులు

మనుషు మాజిస్ట్రేటు నిరాకరించుట

సాంధ్యపాత్య పందర్బాసున నిర్బంధింపబడినవారిని పోలీసువారు మొదటి తరగతి మా జిస్ట్రేటు చౌదరి కోవనూరి ఎ.కె.టకు తీసికొనివచ్చిరి. 15 దినములు రిమాండు చుటకు మా జిస్ట్రేటు ఉత్తర వ్రాసెను. (ప్రీ. ప్రె.సు.)

సాంధ్య చరణసింగునిధి

హోరు డిసెంబరు 19:—సినిలు విల్లిటర్ గజెటు కలెక్టరు గారిచే గావించుచున్నది:—సాంధ్యచరణ సింగు నిధిని స్థాపించు పంకల్పించి కొని పనుల కార్యక్రమ ప్రకటించెను. రాంజి యి. ఆంధ్రకు తెలియును. తమ నిర్వహించు పందర్బాసున (పాండులను కోల్పోవు ఉద్యోగులకు సహాయ మొనర్చుటకై ఆని ధి ఉపయోగ పడును.

నిర్బంధితుల సహాయనిధి

లా హోరు డి సెం బరు 19:—సాంధ్య పాత్యపందర్బాసున జరిగిన అరెస్టులపై నిర్బంధింపబడిన వారి కిని, వారి కుటుంబములవారికిని కలగు ఇబ్బందులను తొలగించుటకై ఒక నిధి స్థాపించుటకు పంజాబురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ నిర్బంధములను అన్ని వార్తలను ప్రకటించుటకు ఒక ప్రచురణ సంఘమునుగాడ సావిత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి.

జామీను పెట్టినను

హోరు డిసెంబరు 19:—సాంధ్యపాత్య పం నిర్బంధింపబడిన కేదరనాథసాగలు, పాండ ప్రతాప రెండ్రగార్లు మరీ అయిదుగురిని జామీనుపై విడుదల చేయ వలయునని డాక్టరు మహమ్మదు ఆలం, లాలా దునిచుడుగార్లు అడిమనలు డిస్ట్రిక్టు మాజిస్ట్రేటు ఎదుట ఒక పెట్టినను దాఖలుచేసిరి.

నిందితుల నక్షమున వాడించుచు డాక్టరు ఆలంగార్లు చెప్పిరి:—ఏకారణములపై పోలీసువారు ఇంతమందిని అరెస్టు చేసికో తెలియకున్నది. వారిపై ఎట్టి నేరము ఆరోపింపబడ లేదు. జామీనుపై విడుదలైన నేరమును పీరినర్పియున్న తగు జామీను పుచ్చుకొని విడుదలచేయవలయునని కోరుచున్నాను. జామీనుపై విడుదలైన నేరము పీరిపై ఆరోపింపబడినచో ఇంతవరకు నేరము రుజువు కానందున ఇండియన్ పీస్ కోడు 497 సెక్షను వనసరించి నిందితులను జామీనుపై విడుదల చేయవలయునని కోరుచున్నాను. నేరారోపణము, నేర నిరూపణములేయే పీరిని నిర్బంధమునందుచుటచే పోలీసువారు ఏదో ఒక కార్యము కొరకు ఇట్లు చేయుచున్నారని ఊహించ వలసియున్నది. నిర్బంధితులను హింస చేట్టివారు నేరములని వారిపైటే చెప్పించుటకై పోలీసువారిట్లు చేయుచున్నారే మాయని కొందరు పందేహించుచున్నార. చట్టముల నడుసరించి శిక్ష పొందినవారికిగాడ బంధువులు కడక, గుడ్డలు ఆహారము పంపవచ్చును. నిర్బంధింపబడిన వారి బంధువులు ఖయదీలకు ఆహారము పడకగుడ్డలు పంపించుచేయ ప్రయత్నించగ పోలీసు వారు అడ్డుపడిరి. ఖైదీలును పోలీసువారు హింసించుచున్నార ను కదంతి నగరమునందంతయు వ్యాపించినది. కావున వైద్యునిచే నిర్బంధితులను పరీక్ష చేయించుటకును, వారిని జామీనుపై విడుదలచేయుటకును కోర్టువారు ఉత్తరవు ఇవ్వవలయునని కోరుచున్నాను.

జిల్లామాజిస్ట్రేటు తీర్పు

జామీను పెట్టినను నిరాకరించుచు జిల్లా మాజిస్ట్రేటు ఈ క్రిందివిధమున తీర్పుచెప్పిరి:— సాంధ్య, బననుసింగు గార్లు పాత్యపందర్బాసున నిందితులు నిర్బంధింపబడిరి. క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడు రిక వ సెక్షను అనుసరించి పందేహముపై పీరు నిర్బంధింపబడిరి. కావున జామీనుపై పీరిని విడుదలచే యుటకు కలులేదు. విచారణ జరిగినపిమ్మట పీరిపై నేరము రుజువు కా కు న్న పీ రు వి డు ద ల చే యబడుదురు. పోలీసువారు నేరమును విచారించుచున్నప్పుడు, నేరములని పందేహించబడిన వారికందరకు అర్హులను పోలీసులకో ఆన్ కావున వారు అప్పటికే యుండవలెను.

మోక్షార్థ అప్పీలు

ఈసందర్భము మోక్షార్థ అప్పీలు దాఖలుచేయబడునని తెలియచున్నది.

పత్రికాభిప్రాయములు

నిరోధము లఫలితము

ఆలహాబాదు, డిసెంబరు 19:—సాంధ్య పాత్య పం నిర్బంధింపబడిన పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—కఠినమగునీరోధ కార్యములపై, ప్రజలహక్కులను సంపూర్ణముగ తిరస్కరించుటపై కలుగు అకాంతి ఇట్టి పాత్యపాత్యముగ వెలువడును. గాయములను మాన్పి ప్రజలతో కాంతిని సావించుటకు సంస్కరణములు సాధనములుగాని గాయములను పెద్దదిగ చేయు నిరోధము సాధనము కాబాలదు.

వయనియరు పత్రిక ఈవిషయమై వ్రాయుచు ఈ పాత్యలను ఆధారముగ నైకొని ప్రభుత్వమువారు కసిబూని ప్రతి క్రియలు జరుపబూనుకొనవలె నన్నుచున్నాము. (ప్రీ. ప్రె.సు.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యసమితి

రాజమహేంద్రవరమున ప్రారంభోత్సవము

రాజమహేంద్రవరము, డిసెంబరు 19:—ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యసమితి నేర్పరుచుటకు రాజమహేంద్ర వరములో నేటిదినము సాయంత్రము ఒక గ్రంథజరిగెను. శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీమంత్ శ్రీనివాస అయ్యగారు మాడపద్యమునిచ్చియండిరి. ఈసమితివారు చేయవలసిన పనినిగురించి, విశ్వసాధంగారు ఉపన్యసించిరి.

బి. సాంబమూర్తిగారు సమితికి అధ్యక్షులుగను, బి. శు బ్రహ్మణ్యంగారు కార్యదర్శిగను, టి. విశ్వసాధంగారు కోశాధ్యక్షుడుగను ఎన్నుకొనబడిరి. బి. సాంబమూర్తి, టి. విశ్వసాధం, పున్నయ్యకాశ్రీ, తిలకమలరావుగార్లు యావద్భారత కార్య సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. (ప్రీ. ప్రె.సు.)

నర్సార సంగార వేలు శైలిగార్లు కు రి నెలలకరినశిక్ష

చెంగల్పట్టు, డిసెంబరు 19:—జూలై 21-వ తేదీన పె రంచేరు రైల్వేస్టేషను లెవల్ క్రాసింగ్ గేటును తెరచి దీక్ష ముఖ ఆస్తిరను నేరము సింగారవేలు శైలి ముకుందలూ స ర్కారుగార్లపై మోకబడెను. చెంగల్పట్టు సెక్షన్సుజడ్జిగారి కేసు విచారించి సిందితులు దోషులని నిర్ణయించి చెరి ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. (ఆ. ప్రె.సు.)

వేక్ ఫీల్డు కాస్ట్రల్ మోటారు చమురు

నువయోగించినచో

మీ కారు స్వల్పవ్యయములో

వరు గెత్తును

సంపూర్ణముగా చ ము రు జాటునట్లు చేయబడినపుడే మోటారుకారు యింజను సరియైన తృప్తి నొసంగును.

శ్రేష్ఠతరమైన జారునట్టి గుణము గలిగిన వేక్ ఫీల్డు కాస్ట్రల్ మోటారు చమురే మీరు కొనగలిగినది. మీరు దీనిని క్రమముగా వాడి నచో భారాశమైన మీఖర్చులను సంపూర్ణ ముగా స్వల్పధికి తీసికొనివచ్చును. కాస్త్రలు అసగా లోవరహితమైన పిస్టనుసీలు-తక్కువ బాగ్గు-అత్యధికమైన సత్తువ-దీనిని తరుచుగా నువయోగించినచో యింజను అరిగిపోవుట వలన తటస్థమగు మరమ్మతు ఖర్చులును, శ్రమయు తొలగును.

సాధారణముగ దొరకు చమురుల వెలకే

**Wakefield
Castrol
Motor Oil**

హిందూదేశము దెల్లెడల లభించును.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ & కో, లిమిటెడ్.,

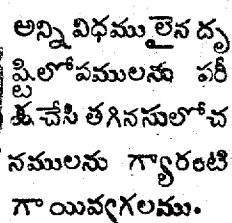
వేక్ ఫీల్డ్ హౌస్,

లూబ్రికేషనులో స్పెషలిస్టులు

బొంబాయి.

ప్రతివోటున ప్రాచీన గలవు.

1928 వ సం॥ డిసెంబరు 20 వ తేది

గురువారము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సమాప్తి

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందలి సూచన కొనసాగుచో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మంతటితో సమాప్తి జేడగలదు. ఇకమీద, విశాఖపట్టణము నందొక స్థానము విద్యాలయము ఏర్పడును. అయ్యది విశాఖపట్టణ విశ్వవిద్యాలయ మగును. దీనికి ఇతర పట్టణములందలి కళాశాలలను చేర్చుకొనుట కధికారము లేదు. తమిళ జిల్లాలకు చిదంబరమునందు స్థానము విద్యాలయము నెలకొనును. ఇందుకు సంబంధించిన చట్ట మిదివరకే గావించబడెను. చెన్నరాజధానియందలి మిగిలిన కళాశాల లన్నియు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరును. తమిళ మండల కళాశాల లిదివరకే జేరియున్నవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడిన పిమ్మట దానిలో జేరిన కళాశాల లన్నియు తిరిగి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు గలసిపోవును. ఆంధ్ర దేశమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ ముండవలె నను తలంపుతో సర్ పాత్రో గారు గావించిన ఏర్పాటు, డాక్టరు సుబ్బరాయును మంత్రిగారి మూలమున భగ్నము గాగలదు. ప్రస్తుతపు కలగలుపు రాష్ట్రములో, ఆంధ్రుల యభ్యుదయము చేకూరుటయే లేదు. కృష్ణా రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు ఏర్పాటు వెనుకబడి తేటూరు ప్రాజెక్టు అమలులోకివచ్చెను. చిదంబరం విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రభుత్వసహాయ ముమితముగ చేకూరియుండగ, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు మామూలు ఖర్చు కే డబ్బు దొరకుటలేదు.

ఎట్టటులో చేకూరిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మరణానంతరము నుండున్నది. ఇటులనే ఆంధ్ర దేశమునకు సంబంధించిన ప్రతిష్ఠానలు శిల్పావశిష్యములైయున్నవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రము లభించినగాని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడిన లాభముండదని తలచుచున్న వారి యూహలు నేడు సత్యమని తేలి నవి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర మేర్పడియున్నచో, ఆంధ్ర దేశపు కళాశాలల నన్నిటిని తిరిగి మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయమునకు చేర్చి యునని సూచించుట కవకాశ ముండెడిదిగాదు. ఆంధ్రులివిమణిభిక్షులై పోయిరి. తమిళులకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము చిదంబరం విశ్వ విద్యాలయము లేర్పడియున్నది. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లేకున్నది. విశాఖపట్టణ విశ్వవిద్యాలయము చిదంబరం విశ్వ విద్యాలయముతో నెన్నటికిని సరిమాగ జాలదు. వైద్యకళాశాల యున్నమాత్రాన ప్రయోజన మేమి? సంపూర్ణ విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడుటకు పరికరము లేన్నియో గావలయును. అందుకు తగిన ధనము లభించు నుపాయము గానరాదు. పరిపూర్ణ విశ్వవిద్యాలయము విశాఖపట్టణములో నేర్పడినను, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లేని

కారణ అటులనే నిలిచియుండును. ఆంధ్రు లింత కాలమునుండియు అందోళన నలిపినది, ఒక్క ప్రదేశమున మాత్రము స్థానము విద్యాలయ మేర్పరచుటకుగాదు. ప్రధానమంత్రిగారు ఆంధ్రుల కోర్కెల నసలే గ్రహింపలేదని దోచును. ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును కాపాడుట యవసరమని పేరు గుర్తింపరయిరి.

ఆంధ్రనాయకులు విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము విషయమై తగువులాడుటచేత, ఇట్టిస్థితి దాపరించె నని చెప్పట నులభమే. కాని, ఇట్టిస్థితికి ప్రభుత్వబాధ్యత విశేషముగ గలదు. మొదట ఏక కేంద్రముతో ప్రారంభము గావలసిన విశ్వవిద్యాలయమునకు, వివిధ కేంద్రముల ఏర్పాటు సూచించబడెను. ఆంధ్ర దేశమునందు వివిధ కేంద్రము లవసరమని చెలుపబడెను. నాల్గు కేంద్రములు పేర్కొనబడినను, చట్టమునందు మూడు కేంద్రములే నిలిచెను. కేంద్రములు లేని మధ్యప్రదేశమున కార్యస్థాన మేర్పడుపబడెను. కొంత కాలమునకు కేంద్రము లేనిచోట కార్యస్థాన ముండగూడదని సూచించబడెను. అప్పటినుండియు కార్యస్థానపు తగాదా ప్రారంభమయ్యెను. ప్రస్తుత కార్యస్థానమును కేంద్రము జేయుట కవకాశమియబడదయ్యెను. పలువురు పలుచట్టములను ప్రవేశపెట్టిరి. స్థానికాభిమానము ప్రాధాన్యము వహించెను. ఎవరికి గావలసిన కార్యస్థానమును వారు దొడపసాగిరి. అన్ని చట్టములను విచారించుట కొక సెలెక్టుకమిటీ ఏర్పరచబడెను సెలెక్టుకమిటీవాని అనంతపురమును కార్యస్థానముగను ఏక కేంద్రముగను జేయవలయునని నిర్ణయ జేసిరి. పరిస్థితు లిటులుండ, ఆంధ్రనాయకుల యభిప్రాయమును సెలెక్టుకమిటీ యభిప్రాయమును మూలద్రోసి, నేడు వేరొకసూచనను ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపమునకే సున్నజాట్లు చున్నారు.

ఇంతకన్నను విరుద్ధముగ సూచన వేరుండదు. విశాఖపట్టణమును విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానముగ జేయదలచుచో, దాకయినను ఇతర కళాశాలలను చేర్చికొనుట కేల యధికార మిచ్చుగూడదు? ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బోధన విద్యాలయముగను, ఇతర కళాశాలలను జేర్చికొను విద్యాలయముగను నిర్ణయించబడెను ఇప్పుడు మాత్రము, రెండవ ఏర్పాటు నేల దీసివేయవలయు? రెండుకార్యములను ఒక్కవిశ్వవిద్యాలయ మేల నిర్వహింపగూడదో తెలియదు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము అట్టి ధర్మమును నిర్వహించుట లేదా? ఎక్కడ ఇచ్చయిండునో, అక్కడ మార్గము గనుపించును. ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయాభివృద్ధి పట్ల అభిమానమే లేనపుడు, మార్గము లేటు గనపించగలవా? ప్రభుత్వమువారు కార్యస్థానము విషయమై మొదటనే తమ యభిప్రాయమును దృఢముగ తెలిపియున్నచో, ఇంతటి వివాదముచెలరేగెడిదిగాదు ఆచరణయోగ్యముగాని పరతులను మాత్రము విధించి, వారు ఎట్టి ఏర్పాటును సూచించక బోవుటచే, ఆంధ్ర దేశమునందు లేనిపోని తగాదాలు ప్రారంభమై వెచ్చుపెరిగెను. వాని నవకాశముగ గొని, ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము నెత్తివైచుటకు తలపెట్టిరి. విశాఖపట్టణ, చిదంబరం, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములు త్రివిధధర్మములను నిర్వహించుచున్నపుడు, ఇతర

విశ్వవిద్యాలయము లుండయించుటకు వీలగు నని, ప్రభుత్వము వారు చెలుపుచున్నారు. కాని ఇది రిత్తకోర్కె. ప్రభుత్వ సూచనలు కొనసాగుచో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మంతరించును. ఆంధ్ర శాసనసభ్యు లిందుకు నమ్మ తించెదరా? తమచేతులమీదుగ యీ సంస్థను నులిమినైచెదరా? లేక దానిని కాపాడుటకు పాటుబడి, ఐకమత్యముతో మెలగెదరా? ఇదివరకే, అకడమిక్ కౌన్సిలువారు దేశభాషాయూల విద్యకు నమ్మతింపక, విశ్వవిద్యాలయ ప్రయోజనము నడుగంటజేసిరి. ప్రభుత్వ సూచనలు, విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపమును గూడ తుడిచివేయగలవు. అయినను విశ్వవిద్యాలయము కీర్తిశేషముగాక, చిరస్థాయియై నిలిచియుండుగాక యని కోరెదము.

రేపు

రేపటిదినము కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు కలకత్తా నగరము చేరెదరు. వారికి అపూర్వస్వాగత మొనగుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రజల మనములలో కాంగ్రెసు సంస్థపట్ల గల గౌరవము మరియొక సంస్థపట్ల లేదని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసునభిలషితకార పార్లమెంటునభయగుచున్నది. దీని యధ్యక్షులు, హిందూ దేశమున కంతకును పూజ్యులగుచున్నారు. దేశపుభావిపరిణామముతయు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని హస్తములందు గలదు. వీరిచ్చు సందేశము, ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యదీక్షను పుకొల్పునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసునభిగాక, యితరసభలనేకములు జరుగుచున్నవి వీనిలో ముఖమయినది స్వరాజ్యకేధా మహాసభ. అన్నిచట్టములవారును జేరి, స్వరాజ్యకేధా మును నిర్ణయించ బోవుచున్నారు. దీనియందీ ను, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారే ప్రాముఖ్యము కపింపబోవుచున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రమాఖులే, సర్వవైకమతి మనకును పాటుబడుచున్నారు. నెహ్రూగారి అధ్యక్షకోసన్యాసము ఈ సభాయమునకు దగినసందేశ మొనగుననియు, వీరి అధ్యక్షతను కాంగ్రెసుమహాసభ అద్భుతవిజయము బడయుననియు నూహించబడుచున్నది. 1906 సంవత్సరపు కలకత్తా కాంగ్రెసునభి స్వరాజ్యమంత్రమును బోధించెను. 1920 సంవత్సరపు కలకత్తా కాంగ్రెసు సభ అసహాయధర్మమును బోధించెను. 1928 సంవత్సరపు కాంగ్రెసు సభ గూడ విమూర్త సందేశ మొనగునని నమ్మెదము.

మద్రాసు రేవులు

మద్రాసు రేవులలో నొక రేవునుండి వేరొక రేవుకు 1927-28 సంవత్సరమున 872 మంది దేశీయ నౌకలపై ప్రయాణము జేసిరి. హిందూ దేశమందలి రేవులకు 175245 మందియు, హిందూ దేశము వెలుపలకు 387678 మందియు వయానమయిరి. 12 ప్రమాదములు జరిగెను బారున రేవుయొద్ద బోటుప్రమాదము జరిగి, ముగ్గురు చనిపోయిరి. హిందూ దేశము నుండి వెలుపలకు బోయిన వారియొక్కయు వచ్చిన వారియొక్కయు మొత్తము 660714 దీనియందు తుత్తుకుడి రేవు ప్రయాణికులు చేరియుండలేదు. ధనుషోక్తి ప్రయాణికుల సంఖ్య అత్యధికముగ నుండెను. నివేదనసంవత్సరమున నూలు చేయబడిన

శేపు దీపముల సుంకములు 2 లక్షల 95 వేలనుండి 3 లక్షల 21 వేలకు పెరిగెను. తుత్తుకుడి దప్ప మిగిలిన శేపులలోనికి 7269880 టన్నుల బరువు గల 17058 గౌకలు ప్రవేశించెను. నౌకలసంఖ్యయు బరువును అంతకు పూర్వపు సంవత్సరముకన్న నెక్కువయ్యెను. శేపుల రాబడి 5 లక్షల 77 వేల వేలనుండి 6 లక్షల 37 వేలకు పెరిగెను. తుత్తుకుడి గౌక మిగిలిన మైసరుశేపుల వ్యాపారము, 38 కోట్ల 33 లక్షలనుండి 44 కోట్ల 31 లక్షలకు పెరిగెను. మైసరు శేపులలో కొచ్చిను, కల్లి కోట కాకినాడ, మంగుళూరు, నాగపట్నము కడ్డలూరు, తెలిచేరి, కాననూరు, విశాఖపట్టణము, పోర్టోనోవో, భీమునిపట్టణము, బందరు, పాంబను, గోపాలపురము, కలింగపట్నములు వాణిజ్యప్రాముఖ్యమునందు వరుసస్థానముల నాక్రమించినవి కాకినాడవర్తకము క్రమముగ పెరుగుచున్నది. విశాఖపట్టణపు హార్బరు నిర్మితముయిన విమ్మట, అందలి వర్తకము సత్వరాభివృద్ధి గాంచు నని నమ్మెదము.

నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారి ఆర్భాటము
 నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారి ప్రగల్భము లెప్పటికప్పుడు వెలువడుచునే యుండును. ఈమారు వీరు సైమనుకమిషనువారి ఏర్పాటు లేటులుండునో యూహించ సాగిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నికముందుగూడ కొనసాగించుటయ గాక దానినికను విస్తరింపజేయవలయునని గూడ వీరు కోరిరి. హిందూదేశమున విభేదములను స్థిరపరచుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గము లేదు గద. భారత శాసనసభాధికారము లిప్పటివలెనే యుండవలయునట. వీరి అధికార మేమాత్రము విస్తరింపగూడదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము నంజను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నందను గూడ బ్రిటీషు అధికారులసంఖ్య విస్తారముగ నుండవలెను. బ్రిటీషు ఉద్యోగులు, బ్రిటీషు ప్రమాణములను కాపాడవలయును. ఇందునుబట్టి రాష్ట్రముల కెట్టి స్వాతంత్ర్యము లభించునో యూహించవచ్చును. ఓడ్యయరుగారి సూచనలను సైమను రామోదీని రని తలంపవచ్చును. దేశ స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటలో ఓడ్యయరుగారు డట్టలు. వీరు హిందూదేశపు సొమ్ము తినుచు హిందూదేశమునకే యవకారము నలుపుటకు ప్రతిప బట్టియున్నారు.

వారు సంస్కరణములు
 మైసూరునందు సంస్కరణాభివృద్ధిని గూర్చి ఎవరించుట కొకకమిటీ నేర్పూచవలయునని అక్కడి శాసనసభలోదెచ్చిన తీర్మానమునకు ఇరువది యొక్కమంది అనుకూలముగను, ఇరువది యెరు ప్రతికూలముగను వోటుజేయుటచే. ది యోడిపోయినను, సంస్కరణాభివృద్ధి గోరువారు వెలుపున గలరని విదితమగుచున్నది. స్వరచాలనాభిలాష పెరుగుచున్న నీ సమయమున, మైసూరు వెనుదిడుగుగూడదని, అసభికారసభ్యులు నుడివిరి. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయము పట్ల సానుభూతిని మాత్రము దెలిపిరి. కాని, బల్లరు కమిటీ సైమను కమిషనుల సిఫార్సులకొరకు వేచియుండవలెననిది. బల్లరు కమిటీ సిఫార్సులు సంస్థానముల ఆంతరింగిక సమన్వయను నిర్ణయింపజేవు. అట్టితరి వేచియుండుట కవసరము గనుపింపదు. సైమను కమిషను

వారు సంస్థానములకు సంబంధించిన సమన్వయను నిర్ణయింపజేరు. అందుచే మైసూరు ప్రభుత్వము వారు జేప్పిన సమాధానము యుక్తియుక్తముగ గనుపింపదు. వీరు తమ సానుభూతిని కార్యరూపము దాల్చజేయుట ప్రయోజనకరము.

సింగార్యేలు, నర్కారుగార్ల నిర్బంధము
 కార్మిక నాయకులగు సింగార్యేలు చెట్టిముకుందలాల్ నర్కారుగార్లపై చెరి ఆరుమాసముల శిక్ష విధింపబడెనని వినుట కెంతయు చింతించెదము. దక్షిణ యిండియా రైల్వే సమ్మె సమయమున వీరు రైల్వేగేట్ల దీపముల నార్పివైచి రైలును పడగొట్ట ప్రయత్నించి రని నేరము మోపబడినది. అసెనరులు, వీరిని నిర్దోషులని నిర్ణయించినను, న్యాయాధిపతి శిక్షించెను. న్యాయస్థాన నిర్ణయ మెటు లున్నను, బాధ్యతగల నాయకు లిట్టి కృత్యములకు గడంగెదరని తలంప విలు లేదు. ఉభయనాయకులును శాంతమార్గములకే బోధించుచు దౌర్జన్యమును ఖండించుచుండిరి. ఏయద్యమమున కయినను నాయకత్వము వహించినవారు ఎట్టి కృత్యముల కయినను సంసిద్ధులుగ నుండక తీరదు. కార్మికనాయకులపై విధింపబడిన శిక్షలు వారి కీర్తిని విస్తరింప జేయుటకే తోడ్పడగలవు.

విద్యార్థుల విచిత్రవిన్నపము
 సైమను కమిషనువారికి పేరులేని విన్నప మొకటి పంపబడెనట. అందు విద్యార్థులకు ప్రతివారము షలాహాదముల నీయవలెననియు, నూటికి ఏబదిమూర్తుల నిచ్చు ఉపాధ్యాయులను శాసనసభ్యత్వమున కర్హులుగ జేయవలయుననియు, గోరబడెనట. దీనిని పరిశీలింప నవసరములేదని, సైమను గా రెంచిరట. కాని, విద్యార్థుల విన్నపము, వీరికి జేరిన ఇతర విన్నపములకు దీనిబోవుటలేదు. బీహారులో గూడ ప్రభుత్వసభ్యులును మంత్రులును రహస్యముగ విచారింపబడిరి. ఇంతకన్న నిర్భకుమగు విచారణ వేయడదు. దీనివిషయమై నెవరును ఆతురమును జూపబోరు.

మునులోనిగారి సర్వాధికారము
 ఇటీవల ప్రధానమంత్రి యగు మునులోనిగారు సర్వాధికారమును వహించుచున్నను, వారి కింకను సంతృప్తి గలుగ లేదు. ఇతరమంత్రుల కెట్టి యధికారము నిచ్చుటకును వీరు సమ్మతించకున్నాడు. విరిది వరకే విచిత్రశాఖను, ఆంతరింగికశాఖను, యుద్ధశాఖను, నౌకాదళమును, విమానదళమును నిర్వహించుచున్నాడు. ఇప్పుడు వీరు కాలనీల శాఖను గూడ స్వాధీనపరచిరి. దీనితో గలిపి ఏడు శాఖలు వీరిస్వాధీనము దుండును. మిగిలినవానిని గూడ స్వాధీనపరచిరి, మునులోనిగారి రాక్కరే విరిపాలించునో, విరంతుశక్తియు పూర్తియగును.

సారస్వతనికేతనము: వేటపాలెము
 వేటపాలెము సారస్వతనికేతనపు దశమవార్షిక చరిత్ర ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. సారస్వతాభివృద్ధికి ఈసంఘము పాలుబడుచు, ప్రజాసేవ నొనర్చుచున్నది. కొంతధనసహాయము లభించుచున్నను ఎక్కుడు సహాయము

చేకూరినగాని సారస్వతనికేతనము తన ధర్మమును తృప్తికరముగ నిర్వహింపబడదు. ప్రతి సంవత్సరమునను ఆటలలో పోటీ జరుగుచున్నది. వ్యాసరచనలో పోటీపరీక్ష జరుగుచున్నది. పోటీలలో గెలిచినవారికి బహుమతు లీయబడుచున్నవి. నికేతనపు సంకల్ప మిడేరుగాకయుని కోరెదము.

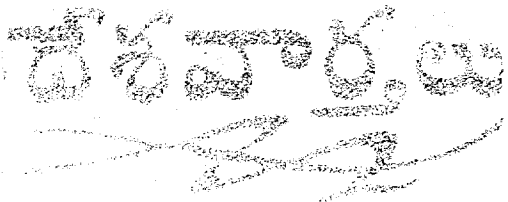
సార్యభాముని ఆరోగ్యము
 నేటివార్తలబట్టి జార్జి సార్యభాముని ఆరోగ్యము కొంత కుదుటబడినటుల, తెలియుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము వెలువడిన ప్రకటనలు, ఆందోళనము గలుగజేసెను. కాని, అనుకూలచిహ్నములు గనుపించుటచే, ఆశ బాడముచున్నది. మానవురొజాలనుండి జబ్బు ప్రబలియుండుటచే, మరల బలము పట్టువరకు ఆతురము దొలగబడదు. అయినను, అపాయము వాటిల్లజాలదని వైద్యులు తెలుపుటచే, సత్వరాభివృద్ధి గలుగునని నమ్మెదము.

మద్రాసురాష్ట్ర ఖిలాఫత్ కమిటీ

తీర్మానములు
 మద్రాసురాష్ట్ర ఖిలాఫత్ కమిటీ, 16 వ తేదీ ఆదివారము 10 గంటలకు మార్గసంఖ్య 2 మద్రాసు సాహెబుగారి యధ్యక్షతన సమావేశమయి యీ క్రింది తీర్మానములు గావించెను:—
 1. లాలాజహతి గాయగారి మరణమునకు యీ సభవాగు చాలదుఃఖించుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని దెలుపుచున్నాడు.
 2. మద్రాసు కాంగ్రెసుసభయందు, దీర్ఘవర్షజరిగిన అఖిలాభారత కాంగ్రెసుసభ సమావేశమందును, గావించబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమును యీ సంఘమువారు ఖాయపరుచుచున్నాడు.
 (3) ఇటీవల బాల్కూర్ల వద్ద జరిగిన సభ్యులకు మహమ్మదీయ సమావేశముచే నాకూడింపబడిన తీర్మానములను యీ సంఘమువారు ఖాయపరుచుచున్నాడు.
 (4) కాచినపట్లలో జరిగిన సానుభూతి ప్రత్యేకింపబడు మరణమై జాయింటు యూజువ సభ్యుల కంగీకరించుటకు యీ రాష్ట్ర మహమ్మదీయులు సిద్ధులుగా నున్నారని యీ సంఘమువారు భిక్షాపరుచుచున్నాడు.
 సైమా రిహ్మానుగారి యింకను జంగవలసిన చర్య కలకత్తాద అఖిలాభారత ఖిలాఫత్ సమావేశమునకు ముందుగా జరుగజేవు కమిటీ సమావేశమునకు నాయకత్వముండెడు.
 కలకత్తా అఖిలాభారత ఖిలాఫత్ సమావేశాధ్యక్షులకు మార్గ సమ్మెను మద్రాసు సాహెబుగారి పేరు నువించబడెనగాని, అందు నాంగీకరింపంబడన పదిక అధ్యక్షులకు మద్రాసు మహమ్మదీయ సభ్యులనుగా నెన్నుకొనెడి.
 సింగపూర్ లోని ఖిలాఫత్ సమావేశమున ప్రతిభను నెన్నుకొనెడి కలకత్తా ఖిలాఫత్ కమిటీకి 15 గురు సభ్యు లెన్నుకొనెడి.
 (ప్ర. ప్రె.)

వయోన్మియ సంఘము

కలకత్తా సాక్షిము
 కలకత్తా, 18:— వయోన్మియ సంఘము వారు కలకత్తాలోని వయోన్మియ సంఘమును గురించి గంభీరముగా విమర్శించి, ప్రస్తుతమున్న చట్ట నిర్ణయము విమర్శించుచు, భిన్నతీర్మానములను ప్రతిపాదించినదిగా, వయోన్మియ సంఘము వారు విమర్శించుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న చట్టమును 18 ఏడు సంవత్సరములకు ఒకసారి 15 ఏడు సంవత్సరములకు క్రమముగ నిర్ణయించవలెననియు, భిన్నవారి శిక్ష వేయవలెననియు ఆమె దిలిపెను. వారందరిమిత్తగా అటార్కీ, సాక్షిము దెబ్బను బహుకాద్దించియు ప్రహేళిక, ఇంకా దుష్ట పద్ధిని గానను వాత్రమి, అంధత్వ చింతయు వ్యాపించును, వివాహము = గర్భావాసము చేసు నా విషయమున చట్ట ప్రతిబంధకములను అనవసరముగా, యార్ద్యము శిష్టాచారము సాధించుటకే యీ చట్టము లుపయోగ పడుననియు, ప్రస్తుత చట్టము వార్షికోత్సాహకరము దక్షిణ ప్రబలమనియు చెలిపిరి.
 (ఆ. ప్రెస్)

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఉదయము 11 గంటల ప్రకటనము

ఈగ్రీ, దిశంబరు 19:—రాత్రి బాగానే గడచెను. తొం దవదియై లేదు.

రాత్రి నిద్రబట్టెను

నిన్నటి శుగుణము కొంచెముగనవ్వును నిలిచినది. భయ ములేదని అనుకొనుచున్నాడు. కాని మరీ నిద్రయ మనరాదను కొనరాదనియు అయినను శుగుణములు ఎక్కువగా గన్పించు చున్న విషయమైనది.

ఈగ్రీ, దిశం 20:—రాజగారికి యావద్రవపరిమితులు తప్పిపోయినవి. రోగము వరలననుటకు మంచి కారణములున్న వని బ్రిటిషు వైద్యపరిశీలక, ల్యాంకేట్లు ప్రతికలు చెబు తుచున్నవి. బుధవారము రాత్రి ప్రకటనమైన కిదన ఆంతగా తొందర లేదని బహిరంగపందెన ముందున్న ఆధికారిలు చెబుతున్నాడు. పూర్తిగ అంత్యస్థితిము చేసినవరకు ఇటు లనే నెమ్మదిగ గుణము గన్పించుచుండుననిరి.

ప్రీతి కవునిలు నమావేశము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఈగ్రీ, దిశంబరు 19:—సార్వభౌమని సానే నియమించబ డిన సంఘమువారు (ప్రీతి కవునిలును కుక్రవారము సమావేశ పరచెదట. రాణి యవరాజా, యార్జున ప్రభువు, క్యాంబర్లర్ ఆర్మిలినపు, బార్మిన్, మొదలగు ప్రభువు ఈసంఘ ముండున్నారు.

ఆప్తు రాజ్యపరిస్థితులు

బ్రిటిషురాయబారి తేమముగనే యున్నాడు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఈగ్రీ, దిశంబరు 19:—కాబూలు పరిస్థితులగుర్చి బ్రిటిషు రాయబారినుండి కబురు తెలిసినది. నిన్ననే తేరును. విదేశరాయబారులు ఆందరును బ్రిటిషు రాయబారియు సోని వారమునకు బాగున్నారనిరి. విదేశ రాయబారికందన శుకపీఠముగా నున్నారని లండనులోనున్న ఆప్తు రాయ బారులు చెబుతున్నాడు. కాబూలు నగరమునకు రెండుమైళ్ల దూరములో బ్రిటిషు రాయబారి కార్యాలయమున్నదనిరి.

సింధువులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఇంగ్లండులో ప్రస్తుతము 970,000 మంది ఫిచ్చులును దీసికొనుచున్నార. ఇందులో భార్యలతోనూ, తిలుబముల తోనున్నవారు 1500,500 వచ్చే మార్చివరకి ఫిచ్చులక్రింద 860000000 పాడులు ఖర్చు. మొత్తము ఫిచ్చులవారకంబై నూటికి 5 తక్కువగా పూర్వము యాదవులలో పనిచేసే ఆఫ్ఘాను పనికిరాకున్నవారినెక్కువయినది. ఇందులో పూర్తిగా పనికిరానివారి సంఖ్య కేరదు.

వైయస్సాడు వైసెర కంపెనీ నిమిత్తము 27000 టన్నుల తొటూరు నౌకలను గట్టుచున్నాడు. వేరు బ్రిటనుకు, లిబర్నాలు న్యూయార్కుమధ్య ఈ నౌక తిరుగును.

లండనులో పొగమంచు

దట్టముగా నుండుటచే దుకాణములకు క్రొవ్వనుపదోయి కొనుటకు కష్టమగుననెడిది. అయిదువారముల వేసములను 5 రోజులలో ముగించెదరట. రషియాలో క్రొవ్వను యెక్కిన మున జరిపెదరట.

పొగమంచుచే లండనులో రైళ్లన్నీయు నిలిచిపోయిన వి. వేటకుక్క పండులను జాపుకొనిరి. ఒక మోటారుబండి చావటానుండి బోవుచు బాటసారినిదడకండి బోవనియందు నుగాని తప్పిపోయినది.

నైమను కమిషను

మైకేలు ఓడ్యయరుగారి సిఫారసు

లండన్, దిశంబరు 18:—ఇండియా ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును నిలబెట్టుటయే గాక మరింత ఎక్కువగా జేయ వలెననియు ప్రస్తుతముందున్న కేంద్రపాలనసభ యధికారుల ను తగ్గించవలెననియు కట్టుదిట్టములతో రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును ఇవ్వవలెననియు కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు బ్రిటిషు అధికారులధికముగా నుండవలెననియు, బ్రిటిషు వ్యాయ మును నిష్పాక్షిక భావమును నిలబెట్టుటకు ఇండియాలో చాలముంది బ్రిటిషు యధికారు లుండ వలెననియు సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు గారు నైమను కమిషను సిఫార్సు జేయు చున్నాడు.

ఆప్తు పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఈగ్రీ, దిశం 19:—కాబూలు నగరలో ఆప్తు పరిస్థితు లను గుర్చి చాంబర్లెనుగారింట్ల ప్రకటించిరి. జలాలాబాదు లో మరల పోరాటము ప్రారంభమైనట్లు తెలియుచున్నది. కాని పరితయన గంగలి తెలియుట లేదు 15, 16 తేదీన పి. క్యాస్ తెగలవాళ దొంగలరేదకు బచ్చాసాహుగారి వ్యాయకత్వ మున కాబూలు పదముల భాగమును ముట్టించి రెండుకోటలను బట్టుకొనిరట. ఆతరువాత సంగతులు ఏమైనది తెలియవు. క రుగుధ్యముందున్న చాయాబాద్ కు బ్రిటిషు రాయబారి యావ మోగి యటకు నిలుజేకపోవుచునే తదితరవిషయములు తెలియ లేదు. రాజనందిరమునుట్టు ప్రక్కయొక్క వైమానికశాఖము ప్రభుత్వ కార్యాలయమును నేవల స్వాధీనముచే యొన్నదని నిజ పరిస్థితులను బ్రిటిషు రాయబారికందె తెలికొనట కేగిన విమానము దెబ్బపుట్టిరి. అనంతరము స్త్రీలను పిల్లలను ఆప్తుకేమయి విమానముండి ఇంకొకచోటను న గోంపో వుటకు కొంతకాలముకేందట ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిరి బ్రిటిషు రాయబారిపట్టు తన కెట్టివిధము లేదని పి. క్యాస్ తెగలవాళయకుల సెమిగోనుండి బోయిన వైమానికశాఖలో చెలిపిరి. కాని బ్రిటిషు వలకు భయములేకం డ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కేక్కినంచలతేక కాపురల లన్ని టిని జేసెదట.

రైను ప్రదేశమును ఖాళీచేయుట

నవ్వపరిహారములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ఈగ్రీ, దిశంబరు 19:—కామన్ననగరలో నవ్వపరిహారము లను గుర్చియు రైను ప్రదేశమును ఖాళీచేయుటకు గూర్చియు చాంబర్లె గూర్చి దెలిపిరి. బ్రిటండు ట్రైన్స్ కంపెనీలగానో లో ట్రైన్లదానికంటె విస్తా మగ దెబ్బపుండి లేదు. ఈసంభా వములలో ఎక్కి క్రిస్టానములను చేసికొనలేదు. స్వారికులలో జరుగవలసిన నవ్వపరిహారములను ఇవట ప్రత్యేకముగ చర్చించ లేదు. యాదవులచే కలిగిన పరిస్థితులకు పూర్తిగ పరిష్కారము చేయుటకు నూ లోలులేకుండ చేయవలసినదానిని జేయుటకు పూనుకొంటిమి వరసర విశ్వాసముతో ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసు జర్మనీతో సంబంధమును సౌఖ్యముగ ఏర్పడుటకే ప్రయత్నిం చుచున్నారము.

కాబూలు పరిస్థితులు నెమ్మదిగనున్నవి

లండన్, దిశంబరు 18:—400 దొంగలు బాచ్చాస్వామి గారి యాజమాన్యమున 16 తేదీన కాబూలు ప్రక్కనున్న పేటను ముట్టించిరి. ప్రభుత్వ సేనలకు కొన్ని గంటలు పోరినవి. విప్లవకారుల శాయములు నుడిసిరిగాని ప్రట్టుపడిరికాని తెలి యుచున్నది ప్రస్తుతాదుల దాడిని ప్రతిఘటించుననెడిది. కా బూలు నెమ్మదిగాయున్నది. జలాలాబాదు తూర్పురాష్ట్రము గూడ నెమ్మదిగా యున్నది.

కామన్ననగరలో తలమీద పుస్తకముబడుట

లండన్, దిశం 18:—కామన్ననగరలో సానికపరిస్థి తులనగుర్చి పట్టుము ఓటుకుబెట్టునపుడును ప్రత్యేకత సానమునుండి కప్తనహోల్డు వింగెంటుగాడు పుస్తకమొకదా నిని ఎగురవేయ అది కాప్తక ఆర్థిక ఈవీన్సగారికితల దాటి పడెను. అతని పేరును దీసికొని బయటకు పంపివేసిరి.

బార్మి కోమారుడు కుక్రవారము సభుతాప్తకతో ప్రవేశించును.

పేరుగ్యే పైనికప్రచలనము

అవకాశము : పేరుగ్యే, దిశం 18:—గురువారములో వనిచేయుటకు 50,000 పేరుగ్యే బాలంటీలు పంపివేసిరి. ఇందులో 80,000 మంది తీసికొనిరి. ఈ త్రవ సమాధునకు మూడు వడనరిండా వాలంటీలు పిలిచిరి.

ముసోలిసిగారు

ఇటలీ ప్రధానమంత్రి ఈవడవికి బోడు విదేశాంగము (ని, దేశములం, యధానానా వయమానికముంత్రి అధినీతక మంత్రివదవులనుగూడ జూయియన్నాడు.

బొగ్గుగనుల ప్రదేశములందు గురవపు వడుచున్న వ చాండ్ర కటుంబములకు పహాయము చేయుటెనని యువరాజు స్వయముగా ఆందరిని వేడుచున్నాడు. ఇంతవరకు పహాయక నిధి 192000 పాకలై నది. గనుల పరిపాలన పహాయము నిమిత్తము అదనముగ ఆర్థికపత్రములో 295325 పాకుకు ముంపు చేసిరి.

పూర్వము ఇటలీ స్యనే కాధికరమున్న మార్గ ఒకడో న రాష్ట్రగారికి చాలా జబ్బు గావించుచు. (వరకడేమోయని భయించుచున్నాడు.

ది మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇష్ట కార్పొరేటు చేయబడినది)

తిరుత్తణి కృత్రికా ఉత్సవము

24-12-28 న

కృత్రికా ఉత్సవమునకు ముద్రానుసంధి తిరుత్తణిలోవు. జనల సౌకర్యముకొరకు 28-12-28 అదివారము, ముద్రాను సెంటలు ప్రేమముండి సాయంత్రం గం 5-45 ని. బయలుదేరి ఆర్కోరాము 7-80 గంటలకు వేరు ఆర్కోరాము ప్యాసెంజరు ట్రెన్ తిటికి పోవుటకు ప్రైవింగు లీక్రింక విధముగా నేర్వకప బడినది.

ఆర్కోరామునుండి బయలుదేరుట 7-40

తిరుత్తణి చేరుట 8-0

24-12-28, ని తిరుగి వచ్చుటకు 18 నెంబరు ప్యాసెం జరు తిరుత్తణి నుండి ముద్రానుకు యాక్రింద తెలుపబడిన ప్రై వింగుల ప్రకారము బయలుదేరును.

ఉదయం

తిరుత్తణి నుండి బయలుదేరుట 7-20

ఆర్కోరాము చేరుట 7-40

ఉదయం

ఆర్కోరామునుండి బయలుదేరుట 7-50

ముద్రాను చేరుట 9-45

సెంటలు ట్రాఫిక్ మేనేజర్స్ అఫీస్ } వ. డబ్ల్యు. పార్సన్ను
ముద్రాను, 12-12-28 } ఆర్కింగు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్

ప్రకటన

నెం 35.

పాలకర్రి నాగేశ్వర కావ్యగారిచే టీకా తాత్పర్య వేదాంతార్థ విశేషములు సకలతముగ వ్రాయబడి సదరు నాగేశ్వరకావ్యగారి వలననే 1884 వ సం॥ దిశంబరు మాస చులో కాపీరైటు హక్కు పొందబడి, రిప్రెజెంటేషన్, మదరాసులో వాక్కునునోమనోల్లానీని ముద్రాపముచేయుచుండు ముద్రాపబడి, ప్రకటించబడి కేటివరకు కిధిమై శామశ్రా తా జెక్కిమైయున్న బమ్మెర పోత్తన్నగారి శ్రీమదాంధ్ర సహా భాగవతము దశమస్కంధము పూర్వభాగమును నేను పునర్ముద్రణ చేయించి పునర్ముద్రణచేయుటకు నమా కుతూహల మనస్కురాలనై యున్నాను. ఇందుకు తప్పగమనకు సంబంధించిన వారములుగాని తత్సంబంధించినవారి, ఏదేమైన ఆభ్యంతరములు చెప్పదలచి ను యెట్టివిధమైన కరస్పాండెన్సులు చేయదలచినను యీ తేదీ లగాయతు నుమాకు మాసము దినములలో అనగా 5.1.1928 తేదీ లోగా నాలో కరస్పాండుచేయ ప్రార్థించు చున్నాను. అట్లు చేయనియడల యావాండు అనంతరము సదరు పుస్తకమును నేను ముద్రాపించుచున్నాను. తనవార దీనిని గురించి రాబోవు దావా తకాయాచలన నేనెరికమాత్రము బాధ్యులను కానని యీ ప్రకటన మూలముగా తెలియ జేయుచున్నాను. ఇట్లు

చాలాకట్టు ఏలూరుతాలూకా } బుధజన విధేయురాయి
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, } వీరమాచనేని సీతమ్మచాం

మదరాసువార్తలు

ప్రాధానము ఎన్. రావుగారి నాట్యపద్యము: మద్రాసు నేపాథనముంజిరమునకు శ్రీరామాయణం 5 గంటలకు జరుగును, రివ్యూ: మదరాసు కాంగ్రెసు రిపోర్టు: మద్రాసు కాంగ్రెసు అవ్వన సంఘమువారు పంపిన, మద్రాసు కాంగ్రెసు పరిషత్తున కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినది.

సుగుణవిలాసనభ: "కాలిదాస ఉన్మేషము" 21-12-28 తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలునకు జరుగుచును. ఆసయిన శ్రీయుక్త టి. ఎస్. శ్రీనివాసరావు కాలిదాసకవిచూర్చి యాభివ్యసించెదరు.

చింతాద్రిపేట సత్సాలక్షేపనభ: "రామ దాసు చరిత్రము" గూర్చి హరికథాకాలక్షేపము 28 వ తేదీ ఆదివారం వైకుంఠపూర్ణిమా రాత్రి 9-30 గంటలకు శ్రీ రంగవలయము వద్ద (1/106 నెల్ల స్వామి వాయుకును వీధి) తిరు రామస్వామి భాగవతగారిచే జరుగుచును.

రాకపోకలు: డా॥ బిసెంటు, ఏ. రంగస్వామి య్యంగారు, సి. ఎస్. మత్తురంగ ముదలియారు, సి. విజయరాఘవాచారి గార్లు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కలకత్తా కేగిరి. డా॥ టి. ఇ. మూయిర్ గారు: మ చి లీ కట్టుము లుండి, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు (ఎం. ఎల్. సి.) ముంబర నుండి నేడుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు 1-1-29 ది లగాయతు రెండునెలలకు మేలురకం నెయ్యి నవ్వెచేయు హక్కును గురించి నీలువేయ బడిన కవర్లలో పొడర్లు శ్రీ విచారణ కర్తల ప్రికి 25-12-28 ది సాయంకాలం 5 గంటలలోపున చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

ప్రతి పొడరు కవరుపై "నెయ్యి పొడరు" అని వ్రాస్తున్న తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవ స్థానముల విచారణకర్తల వారి పైవిలాసంతో దాఖలో చేసుకోవలెను. ప్రతిపొడరుదారుడు నరు కును తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో అగ్రిమెంటులో కనుపర్చునట్లు పుత్రరపు అయ్యే జాగాలకు నేరుగా నవ్వెచేయును మణుగు 1 కి యింత అని వ్రాస్తున్న ప్రతి పొడరుతో రొక్కముగా గాని లీక కరెస్సివోటు చూపముగా గాని రు. 100 వత్తు పంపుకోవలెను.

నరుకును ముంజారు చేయుటలో శ్రీ విచారణకర్తలవారిదే ఆఖరుతీర్మానము. నరుకు తృప్తి కరముగా లేనంతట వైకం యివ్వబడజాలదు.

ఏ పొడరుగాని కారణము తెలుపకనే తోసి వేయుటకు శ్రీ విచారణ కర్తలవారు అధికారులై యున్నారు.

పొడరు ముంజారు పుత్రరపు తెలియచేసిన 5 దినముల లోగా అంగీకరింపబడిన పొడరుదారు డు ఫర్ దర్ డిపాజిట్టుగా రు. 200/- చెల్లించి క్రమమయిన స్టాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాసియియ్య వలెను.

పొడరు పరత్తులున్న అగ్రిమెంటు పరత్తు లున్న దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకో సచ్చును.

(సం) శ్రీ మహాత్మ ప్రయాగదాసుజీవారు, (నం 29) విచారణకర్త.

విశోధరత్నాకర, వెర్నెజైల్ కామిడియన్ అని పేరొందిన
జి. హెచ్. వీరన్నగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు
5428 20-12-28 తేదీ గురువారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు
వాల్ టాక్సు తియేటరునందు (ఒత్తవాడ నాటకశాల)
“శ్రీరామాంజనేయ సంవాద” నాటకమును ప్రదర్శింతురు.
ప్రజాదరమును చూపగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నారు. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కంట్లాక్టరు

మూర్తి పంత్ మును వెలిబుచ్చుడు
మొత్తముమీద చూడగా, మీరు నేర్పుతో ఏర్పరచిన నగలు, మీ మూర్తి పంత్ మును బయలుపరచును.
మిమ్ములను చూచినవారలు మీలో ఏదో గొప్పవిశేష మున్నట్లు ఎల్లప్పుడు మిమ్ములను జ్ఞప్తియం గుంచుకొనెదరు.
రత్నములచే నమర్చిన అట్టి నగల నిమిత్తం, ఈదిగువకు వాయుడు.
సురాజ్ మల్ లల్లాభాయ్ అందు కో.,
జై మండు వర్తకులు, జ్యాయలద్దు.
313, యస్సనేడ్, మద్రాసు. 135, బిగ్ బజారు శ్రీత్, తిరుచినాపల్లి.

మద్రాసులో మరణసంఖ్య: 15-12-28 తేదీలో ఆంతమనవారములో కలరావ్యాధి 28 నుండి తగిలి 6 గురు మరణించిరి. మరొకరు 9 నుండి తగిలెనుకాని యెవరైన మరణించలేదు. ఆలస్యమున యిద్దరు, కాలా ఆచారమున ఒకర, ఎంటరికు జ్వరమువలన యిద్దరు, మలేరియావలన 30, యితర జ్వరములవలన 30, ముడియను మరణించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

స్వాతంత్ర్య ఆదర్శ తీర్మానముపై చర్చ
నభలో మూడుపంతులు మంచి తీర్మానము
ఆమోదించనందున తీర్మానము నిరాకరింబడుట

రాజమహేంద్రవరము, డిసెంబరు 19:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘపు అసరసమావేశము కేటి దివము మధ్యాహ్నము టి. ప్రకాశం పంతులుగారి అధ్యక్షతన పురమంజిరము న సమావేశమయ్యెను. శ్రీమత్ శ్రీనివాసఆచార్యంగారు గౌరవ ప్రేక్షకుడుగ సభకు వచ్చియుండిరి.

పానగలు రాజగారి మరణమునకు విచారము తెచ్చుచు బి. యస్ గుప్త గారిక తీర్మాన మువహించిరి, తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

స్వాతంత్ర్యాదర్శము

కాంగ్రెసు క్రీడునందు మూడింటబడిన స్వరాజ్యమునకు విశేషాధికారములేని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని నిర్వచించబడి యున్నది కలకత్తా కాంగ్రెసు వారికి ఈ సంఘమువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు.

ఎ. గోవిందాచారిగారి తీర్మాన మువహించిరి. ఒక గంటకాలము చర్చ జరిగెను. తీర్మానమును నిరాకరింప నలయునని కోరుచు అధ్యక్షుడు సభవారిని కోరిరి. ఇట్టి స్వరాజ్య పద నిర్వచనము ఆఖరిభారత స్వాతంత్ర్య సమితివారు మూడ గావించలేదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ఒక గంట కాలము చర్చజరిగిన పిమ్మట సమ్యక్తులు పుచ్చుకొబడెను. తీర్మానము నకు అనుకూలముగ 28 గురు ప్రతిపూలముగ 6 గురు సమ్యక్తుల నొసగిరి. సభ్యులు ప్రేక్షకులు కరతాళధ్వజము గా విం చిరి. కాంగ్రెసు క్రీడునందు మూర్త్య చేయబడుచున్నది సభకు వచ్చిన వారిలో వారికింబ మూడుపంతులు మంచి ఆమోద్యును అంగీకరించవలయునని నిబంధనను ఒక సభ్యుడు అధ్యక్షునకు ఎత్తి చూపెను.

ఈనిబంధన ఈ సందర్భమున అనువర్తించదని సాంబ మూర్తిగారు చెప్పిరి. కాని అధ్యక్షుడు ఆక్షేపణ సక్రమమైన దని అంగీకరించిరి. సభకు వచ్చినవారిలో శాలిగంటి మూడు పంతులుమంచి తీర్మానమును అంగీకరింపనందున తీర్మానము ఏకగ్రీవమైనది. సభ్యులు పంపులు ఆర్ధయామున అక్షేపించిరిగాని అధ్యక్షుడు ఆసర్థముననే భాయపరచెను.

శ్రీనివాస ఆచార్యంగారి
ఆంధ్రదేశ వర్మటనము
రాజమహేంద్రవరములో పౌరసభ
మద్రాసులో సైనును బహిష్కరణ
ప్రయత్నములు స్వయముగ జరుపునట్లు
ఆచార్యంగారు ప్రకటించుట
(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము, డిశంబరు 20:—ఆఖరిభారత స్వాతంత్ర్యసమితి అధ్యక్షులగు శ్రీమత్ శ్రీనివాస ఆచార్యంగారు నిర్మిడిమను ఉదయము రాజమహేంద్రవరముచేరి, దేశభాగ్యవి నుబ్బుముగాన సవాతన విద్యాలయము విద్యార్థి నులు, వ్యాపతి నుబ్బారావుపంతులు, డాక్టరు గురుమూర్తి డాక్టరు నీతి, శివరాజు, రామారావుగార్లు మరెందరు ప్రముఖులు నేడు ఉదయించి ఆచార్యంగారికి స్వాగతమొసగిరి. గొప్ప పోరాంపు జరుపుటకు ఏంబులు చేయబడెనని పొనగలు రాజగారు మరణించియుండుటచే ఈ ఉద్యమములువద్దని ఆచార్యంగారు చెప్పిరి. దేశభాగ్యవి నుబ్బుము గారు సామించిన శ్రీ సవాతనవిద్యాలయమును ఆచార్యంగారు చూచిచ్చిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభకు, ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యసమితి ప్రారంభసభకు ఆచార్యంగారు వెల్లిరి.

సాయంకాలము శ్రీధానందమూర్తునందు బులునుసాంబ మూర్తిగారి అధ్యక్షతన పౌరసభ జరిగెను. ఆసభయందు శ్రీనివాస ఆచార్యంగారు ఈ క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:—

నేను విరోధాఖండమునందు పర్యటించు గావించినది మొదలు భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము అసరసమును నమ్మకము దృఢమైనది. అది మొదలు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని వయమై ప్రచారము సలుపవలయునని సంకల్పించుకొంటిని. మనలో కొందరు డొమినియను హోదాయునినను స్వాతంత్ర్య మనినను ఒకటేయని చెప్పుచున్నారు. రాజకీయనేత్రులు మాత్రము ఈ రెంటికిని ఎంతోభేదమున్నదని చెప్పుచున్నారు. ఈ రెండు ఆదర్శములను భేదము లేకున్న స్వాతంత్ర్యాదర్శముపట్ల ఏవ కొందరు విముఖులై యుండవలయునో తెలియజేస్తున్నది. భారతస్వాతంత్ర్యమునకై ఆసియాఖండమువారిందర కలసి వనిచేయవలయునని కోరుచున్నాను. ఇంపీరియలు ప్రభుత్వము అంగీకరించుచు సామాన్యమునం దుండుటను ఏభాగ తీయడు అంగీకరింపరని సమ్మతమున్నాను. నెహ్రూగారి ను చరణ డొమినియను నేడునకన్న ఇమ్మకయైనది. నెహ్రూ కమిషనుగారు ఈభాగ్యమును చెప్పు ప్రకృతి వచ్చినప్పుడు ఈ చెన్న ప్రకృతియందే యుండి స్వయముగ ఈ బహిష్కరణోద్యమమును కొనసాగించెదను. (రెండువార్లు)

కలకత్తా మహాసభలు

మహానాయకుల యాగమనము

కలకత్తా కార్పొరేషన్ వారు ప్రదర్శనమునకు
25 వేల రూపాయలు విరాళముచ్చుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 20:—డాక్టరు అస్సాగారు ఉదయము కంటాలు మెయిలుతో యచ్చటికి దయచేసిరి. శ్రీయత నేను గుప్తాగారు, వారిశరి, లలితమోహనదాసు (బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సభ్యులలో) మాలా నా మోతాళిగారు, మొదలగు ప్రముఖులు వారిని హారాస్తే వడవద్ద ఆహ్వానించిరి. రైలవేజిగానే నేవ్ గస్తా, దామగస్తా స్టేషన్ ఆహ్వానము కార్యదర్శియగు బిహాయ్ ప్రభుగారు, డాక్టరు అస్సాగారిని శ్రమమూలాంకృతులగా నొనరించిరి. మాలానా జఫర్ ఆలీఖాన్, సర్దార్ మంగళేశ్వరి, కార్మిక కర్షక సభ్యులగు సోహన్ సింగ్ ఘోష్ గారు యీ ఉదయమునచ్చిరి. సోమల్సిక్ మహాసభాధ్యక్షుడగు జనహర్లాద్ గారు యిదివరకేవచ్చిరి. మాలానా మహమ్మదాళిగారు అస్సాగారితోనే బయలుదేరిరిగాని, బర్మీస్ లో ఖి యచ్చటికి 9 గంటలకు చేరిరి. భిలాఫతు మహాసభవారు యేర్పాటుచేసిన గొప్ప ఉత్సాహంతో వారు విడిచిల గొంపోబడిరి.

(ఫీ.ఐన్.)

హిందూనాయకుల యాగమనము

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—హిందూమహాసభా కార్యదర్శియగు పండిత దేవరత్న శర్మగారు కలకత్తా ఉదయము నచ్చిరి. సభాధ్యక్షుడగు మూంజీగారు రేపుకత్తుక. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు 21 తారీఖున రెండుగంటలకు కె యిటను హామలో హిందూమహాసభా కార్యనిర్వాహకవర్గము వారిసభ జరుగును. నెహ్రూనివేదిక చర్చింపబడును.

(ఫీ.ఐన్.)

కలకత్తా కార్పొరేషన్ వారి భూరివిరాళము

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—కలకత్తా లో భారత బాతీయ మహా సభ వారి యాగమనము జరుగనున్న ప్రదర్శన మునకు ఖర్చులకు గాను కలకత్తా కార్పొరేషన్ వారు 25 వేల రూపాయలను విరాళ మొసంగిరి. ప్రదర్శనముయొక్క కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు కార్పొరేషన్ ప్రతినిధులను నల్లరిని నియమించిరి. ఇదివరకు కార్పొరేషన్ ప్రభుత్వము కాఖ 10 వేల రూపాయలను మాత్రమే విరాళము నిచ్చియుండిరి. నేకాగ్రహాగారి ప్రతిపాదనమున యిప్పుడు 25 వేల రూపాయలు విరాళ మివ్వబడెను. (ఫీ.ఐన్.)

సాంఘిక దురభిమానమును నిర్మూలము గావించుటకు

వెడలుచున్నాను

నా చేతులతోనే దానిని పాతిపెట్టగలను

డాక్టరు ఆలెగారి వాక్యములు

లాహోర్, డిసెంబరు 19:—నా చేతులతోనే గోరితన్ని సాంఘిక దురభిమానమును పాతిపెట్టుటకు నామట్టుకు నేను కలకత్తా వెడలుచున్నాను. ఇతరులగుడ నిట్టి యభిప్రాయము లతోడనే కలకత్తా వచ్చుచో కాంగ్రెస్ మహాసభయొ, యితర రాజకీయ సభిలును చాల జయప్రదముగా జరుగును. అని పంజాబు కాపన సభ లో బాతీయ వత్తు నాయకుడు గాక్టర్ ఆలెగారు కలకత్తాకు బయలుదేరుటకు ముందు ఫీ.ఐన్ ప్రతినిధితో చెప్పెను.

(ఫీ.ఐన్.)

కలకత్తా కార్మికులసభ

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—కలకత్తా, శివారుల కార్మికజనుల సభ కాంగ్రెస్ భవనమున డిసెంబరు 20 తారీఖున జరుగును. కార్మికులు మైదానములో సమావేశమై ఆవృతినండి భవనమునకు వెళ్లుదురు.

(ఫీ.ఐన్.)

కాంగ్రెస్ ప్రదర్శనము

సింధియానావిగేషన్ కంపెనీవారి

అపూర్వప్రదర్శనము

కలకత్తా, చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలలో పారిశ్రామిక కాఖయందు ప్రేక్షకులమును, జ్ఞానాభివృద్ధికరమును, అగునని సింధియానావిగేషన్ కంపెనీవారు నిర్వహించిన భవనము. ఈ రచన యేషాసాధనము ప్రేక్షకుల ప్రదర్శనశాలలోనికి అడుగు పెట్టగానే కనబడును. ఈ సాధనముయొక్కరంగు, దాని గోపురములు,

సింధునావిగేషన్ కంపెనీవారి పడవలు వర్తకవ్యాపారముచేయు సముద్రముయొక్క అష్టావకరమును కృష్ణవర్ణము గలిగి యున్నవి. సింధియానా కంపెనీవై యెగుడుచున్న వత్తాకలో ప్రాచీన హైందవ చిన్నానగు స్వస్తి క అ ల ర యమస్మతి. భవనముయొక్క చిత్రచిత్రములు రాత్రిపమయమున దాని కపూర్వభోభిచ్చును. జలదూత, జలపుత్ర అను ఓడలపటములు క్రేలాడగట్టుబడియున్నవి. భారతనాకావ్యాపారమును వృద్ధిచేయుటకు జరుగుచున్న ప్రయత్నములు ప్రేక్షకుల కే ప్రదర్శనమువలన బోధకాగలదు.

ఇదిగాక భారతదేశముయొక్క ఎగుమతిదగుమతి లెక్కలగల పటములు గూడ క్రేలాడగట్టుబడినవి. ఇతర దేశములు తోస్తూ దేశీయము నెట్టి స్వరాస్త్యులలో నయకొనినవోగూడ యీపటములు ప్రకటింపదు. భవనమున నెకాభాగమున నాకాశమును, దానిలో సింధియానా కంపెనీవారి ఓడలు తిరుగుచుండుట చిత్రంబడినవి. ఇది ప్రదర్శనశాలలోనున్న కాఖలన్నిటిలోను మిక్కిలి ఉత్తమమైనదనటకు సంశయములేదు. ప్రపంచములో వివిధ దేశములు వర్తకవ్యాపారములనెట్లు వృద్ధిగావించుకొనినవి, భారతదేశ మెంతవేలక బడియున్నది యీ ప్రదర్శనము వ్యక్తముచేయుగలదు. భారత నాకావ్యాపారమును పునఃప్రదర్శించుటకు జరుగుచున్న ప్రయత్నములను స్పష్టముకాగలదు.

(ఫీ.ఐన్.)

షాకతాలిగారి విపరీతమార్గము

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులకు గౌరవముజరుగదా?

కాంగ్రెస్ కమిటీలు

(అసోసియేటెడ్ న్యూస్)

డిసెంబరు 22 తారీఖున కాంగ్రెస్ వారము మొదలగును. అసాదు డాక్టరు అస్సాగారు కాంగ్రెస్ ప్రదర్శనము ప్రారంభించి అభివృద్ధి మహాసభాధ్యక్షుల వహించును. అభివృద్ధి మహాసభ 22 తారీఖున మూడుగంటలకు ప్రారంభమగును. నేకాగ్రహాగారు ప్రతినిధుల నాహ్వానించెదరు. అంతట అస్సాగారు తమయధ్యక్షిపత్యమును నిచ్చెదరు. అసాదు తీర్మానములేమియు నుండవు. ఇస్తాగోష్టిజరుగును. వివాదకారణములగు తీర్మానములు 27 తారీఖునరకు అపియించబడును. అప్పటికి మస్లిమ్ సమితి యితర సాంఘికసంస్థల యభిప్రాయములు వ్యక్తముకాగలవు.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడురాగానే కాంగ్రెస్ కమిటీ, నెహ్రూసంఘమువారు చర్చించి కార్యక్రమమును నిర్ణయించెదరు. మహమ్మదాబాదు మహారాజాగారు మోతీలాల్ గారితో జత్తురు.

నెహ్రూ జిన్నాల ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు

జిన్నాగారి వైఖరి యెట్లున్నను మహమ్మదాబాదు రాజాగారు నివేదికను సంపూర్ణముగా నామోదించెదరు. ఈవిషయమై జిన్నాగారికిని మహమ్మదాబాదు రాజాగారికిని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి.

మహమ్మదీయుల నెహ్రూనివేదిక

ఇచ్చటి మహమ్మదీయులు నివేదికకు ప్రతికూలంగా నుండుటవలనను షాకతాలిగారుడ ప్రతికూలంగానుండుట వలన నివేదికను మహమ్మదీయులు నిరాకరించెదరను భయము కలదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు కలకత్తా వచ్చినప్పుడు మహమ్మదీయులు అగౌరవముచేసెదరని కూడ తెలియుచున్నది. నెహ్రూ గో బ్యాల్ అను కేకలతో వారు నెహ్రూను ఆహ్వానించెదరట. షాకతాలిగారిట్టి చర్యలవలన నిరాకరించినతప్ప నిట్లు జరుగవచ్చును. జిన్నా 23 తారీఖునకా యచ్చటికి రాడు.

అఖిలపక్షసభలో ప్రాతినిధ్యము

కొత్తపంఠములు ప్రాతినిధ్యము కొరకై, దరఖాస్తులు పెట్టిరి. అఖిలభారత చర్మాసంఘమునకు సి. రాజగోపాలచారిగారు రెక్కుకొనబడిరి. సభ్యుల సత్కారము ప్రవృత్తమున కోషీగారెక్కుకొనబడిరి. సమావేశమునకు 1800 జత్తురు. ఆహ్వానములు 8600 మందికి వంపబడినవి.

ఉపన్యాసములు

కాంగ్రెస్ ఆహ్వానసభ్యులలో యువశ్యాసమును, అధ్యక్షుని యువశ్యాసమును యిదివరకుకొనినదానికంటె దీర్ఘమగుండునని తలపబడుచున్నది. వైసరాజుగారు స్వాతంత్ర్యసమస్యగూర్చి చేసిన ప్రసంగమును ఛార్తర్స్ చేసిన ప్రసంగమును ఉపశ్యాసముల విప్రతికూల కారణములగుననియూ హింపబడుచున్నది.

ధర్మి తీర్మానము నెహ్రూ నివేదిక నామోదించుటకు గూర్చి యాహ్వానములు జరుగునని తెలియుచున్నది.

21 తారీఖున జనహర్లాద్, శ్రీనివాసయ్యగారల స్వాతంత్ర్యసమితి సభగావించి వారసునించబడిన విధానము నాలోచించెదరు.

అస్సాగారి నెహ్రూల సంప్రదింపు

రాజకీయాంశములు చర్చింపబడుట

అలహాబాదు, డిసెంబరు 19:—డాక్టరు అస్సాగారు అలహాబాదుమీదుగా కలకత్తా వెళ్లువచ్చును కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగా నెమ్మకొనబడిన పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారితో కలసి నూటలాడిరి. ఈ ఉదయమునండిలో యచాలప్రముఖులుగూడ నుండిరి. మాలానా మహమ్మదాళి, వారి పండితకేరారంకర్మ ప్రభుత్వంబడిరి. ప్రస్తుత రాజకీయములను గూర్చియు, నెహ్రూనివేదికను గూర్చియు, చర్యయొందనియును. నివేదిక విషయమై చర్య ప్రచారము చుండుటవలన అస్సాగారి శ్యాసము (నాయకశ్యాసము) ను అస్సాగారు చెప్పిరి నెహ్రూగారుకూడ యిప్పుడే ప్రాయమున్నారు త్వరలో దానిని సమాప్తిచేరు వారియు. శ్యాసములలో వైసరాయ ఛార్తరుగారు ఉపశ్యాసవిషయమై విచార్యయించును పండిత మోతీలాల్ గారు కేపుజముల దేరును తమకటుంబమునకు వారు 16 మొదటికరగతి టిక్కెట్లు పుచ్చుకొనినారు.

(అ.ఐన్.)

ఆపను పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

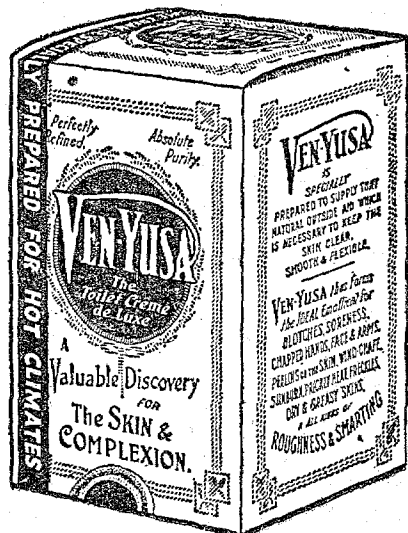
తూర్పుజలాలాబాదుజిల్లా తిరుగబాటు

కారణములు

సంస్కరణములు గావు

కొత్తపన్నులు కారణము

లండన్, డిసెంబరు 20:—తూర్పు జలాలాబాదు జిల్లాలో తిరుగబాటుకు కారణము ఆపనురాజు ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణములుగావు, కొత్తపన్నులు. ముసిసి అనవాలు వట్టుటకు చేసిన ఏర్పాటులే తిరుగబాటుకు కారణములు. రాజు ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణములే తిరుగబాటు జరుగలేదు. ఇది నిశ్చయము. ఈతెగలకు పరచా అన్నదేమో తెలియదనే జెప్పవలెను. అమీరుగా రెవలను దాగినలేదు. కోటలో దాగిన్న మాట ఆబదము. కాబూలులో కోటయేలేదు. బ్రిటిషు రాయవారి సతతము కాబూలుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచునే యున్నారు. అంగ్లా-చీనా సుంకముల ఒడంబడికను సర్ మైల్స్ ల్యాండ్స్ మన్ కోటరాంగుగార్లు సంతకము చేసిరి.

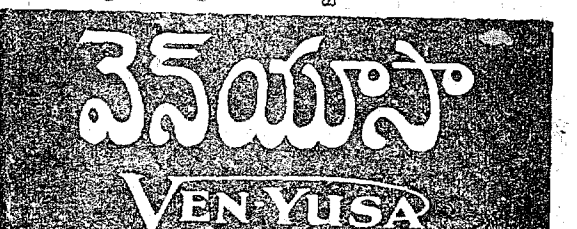
అందమును హెచ్చించు అద్భుతమైన

ఆఫ్ జిన్ మిగడ

ఉష్ణప్రదేశములలో చర్మమును పరిశుభ్రపరచి, చీవకత్తిని గలిగించుటలో వెన్ యూసాను పరితూగగలదైయును లేదు. మీకు కావలసిన పాకెట్ మిగడ ఆకుపచ్చని నీలును, లేక ప్లాకెట్టును చూచి గుర్తింపుడు. వెన్ యూసా చర్మమును ప్రాణనాయకునిమొనరించును. చర్మమునకు నూతన ప్రకాశమును గలిగించి, నాడులకు కత్తినిచ్చి, అందమును కాపాడును. చుమ్మ ధూళివలన చర్మము దృఢపము కాకుండుటకు నిత్యము ఒకటి రెండుసార్లు వెన్ యూసా ఉపయోగింపుడు.

ఆకుపచ్చని నీలును గుర్తింపుడు

మీరుకొనునప్పుడు ఆకుపచ్చని నీలు ఉండునట్లు చూడుడు. ఉష్ణప్రదేశముల కుతయోగించుటకు ప్రత్యేకముగా తయారొనర్చబడినదనటకు సందేహముండదు. స్త్రీయలందును నుగంధద్రవ్యము అమ్మువారలందరందరకు రు 1 వెలకు దొరుకును.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

పానుగల్లు రాజాగారి మరణమునకు విచారము

మదరాసు, డిశం 19:—చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ నిన్న సాయంత్రము సమావేశమైనపుడు పానుగల్లు రాజాగారి మరణమునకు సంబంధమును దెలుపుచు తీర్మానము గావించబడినది. విచారమునకు ముగ, సభగూడ, ఇతర కార్యక్రమమును చర్చింపకయే మరయొక సినమునకు నిలిపివేయబడినది. అధ్యక్షులగు రామస్వామి మొదలయినవారు వట్టామన లేకపోవుట చేత నా సభకు సామి వెంకటాచలశెట్టిగారి ప్రాధికారమును వహించుట కెన్నుకొనబడిరి.

అగ్రాధికారి కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు మొదట పానుగల్లు రాజాగారి మరణమునకు సభవారి విచారమును దెలుపుచు బోక ప్రతిపాదన మొనర్చుచు, డిప్యూటీ కమిషనరు గా వించుట కిది తరచుగాదని నడిపిరి. సభలో చాలమంది రాజాగారికి శ్రేణువారిదియు, అందుచే వారి గురుగౌరవం తినివారిని ఎక్కువగ ప్రసంగింప నవసరములేదు. ప్రతిపక్షులైనను, వారి స్వార్థంత్రుత్వభావమును నిర్ణయమునకు త్రవర్తనకు ప్రకటించినవాడండెను. వారు మంత్రదవించుచున్న ఆరు వత్సరము అలాను, స్థానిక స్వరూపాల కాలముందు చాల అభివృద్ధికరములగు సంస్కరణముల కొనసాగిరి. భారతదేశములో కల్ల ప్రకరణమున, దేశీయవైద్యమున కాదరమొసగి, భారతవైద్యపాఠశాలను స్థాపించినది వారే. ఈ సందర్భమున వీరు పాశ్చాత్య వైద్యులతో గావించిన పోరాట మొత్తము ప్రకటించబడి యున్నది. పానుగల్లు రాజాగారి మరణమునకు వారివత్సరము కను తీర్చరాని లోటు వాటిలేనది.

సభ్యులెందఱు లేచి నిలిచి గౌరవపురస్కరముగ ప్రతిపదనము ఆమోదించిరి.

పిమ్మట పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారి ప్రతిపాదనపై సభాకార్యక్రమము మరయొక వాటికి నిలిపివేయబడినది.

బీహారు మహమ్మదీయుల సభ

అందరి ప్రాతినిధ్యము లేదు

అబ్దులు బారిగారి ప్రకటన

అలహాబాదు, డిసెంబరు 18:—పాట్నా వాసులగు అబ్దులు బారిగారిని సందర్శింపగా యిట్లు చెలిపిరి:—“బీహారు మహమ్మదీయ సర్వకర్త మహాసభ నిర్ణయములు వినుటకెంతయు శ్రద్ధవహించును. ఆ తీర్మానములన్నియు అందరిచే సంగీకరింపబడలేదు. సరికదా తీవ్ర అభివాదములు అభివృద్ధిరొధకులగు వారి అభిప్రాయములవి. బీహారు మహమ్మదీయ సాంఘిక విషయములందు నెహ్రూనికేటిక సంగీకరించినట్లున్నాడు. ఇంతలో సర్వకర్త మహమ్మదీయసభ జరుపుటకు ఆసక్తికరములు జరిగినవి. దాని అన్వేషిగారి నూచనపై మహమ్మదాలిగారు వచ్చుచున్నపుడు వారి అభిప్రాయమేమో ముందు తెలియనిది కేరొకసభ జరుపుట భావ్యముకాదని మేమునుకొంటిమి. మహమ్మదుషేఖిగారు తమసభ నెట్లు యింకను జరిపించిరి, చూడొ కొందఱు ప్రేక్షకులుగా మాత్రము సభకు హాజరయ్యండిరి. సభలో పాల్గొనలేదు. సభలో బీహారు మహమ్మదీయ సభ్యులెవ్వరు లేరని గ్రహించితిమి. ఈ తీర్మానములు బీహారు మహమ్మదీయులందరిని కాశీరవు. అతి ఇమాను, ప్రజాఅహంకార, గాని మహమ్మదు జరిగి, దాని సయ్యదు మహమ్మదు మున్నగు మాఖ్యులు సభయందు పాల్గొనలేదు. వారి తీర్మానములతో సేకీధింపలేదు. (ప్రీ. ప్రెసు.)

ఆఫీసా నుండి తిరిగి వచ్చుచున్న గృహస్థుడు ప్రభు సభకు రెండు రోజులు కలిసియుటకు ప్రత్యేకముగ రైలును సవ్వయి వేతుమని పోర్చుగీసు, ప్రభుత్వమువారు ఆయనకు తం తింపిరి.

బాపట్ల అ|| నబు కోర్టులో

A. S. 176 of 1928.

అప్పిలెంటు:—కనుపర్తి అప్పయ్య

AND

రెస్పాండెంటు:—చిలుకూరి బ్రహ్మయ్య

యీ నెంబరు అప్పిలు రెస్పాండెంటు నోటీసు కున్న యింటిరంపై నోటీసుకున్న 5-1-1929 తేదీకి వేయబడియున్నది. ఆరోజున రెస్పాండెంటు హాజరు కానియడల అప్పిలు యత్నుపాత్రిగా వినబడుననిన్ని సైఖాయపరచబడుననిన్ని తెలుసుకునేది.

బాపట్ల, కోన వెంకట్రావుగారు, 19-12-28, నెం 86 అప్పిలెంటు ప్రిడరు.

శరభరాజీయము

జననరాజీయమువంటి ప్రాచీన వైద్యగ్రంథము. తెలు తెలుగున కులభయోగముల గలవు. (వరిచెద్యుని వద్దను ఉండలేదనిది. కర్త ; కుట్లూరి. శరభరాజు. 244 పేజీలు. గ్లజు కాగితములు. వెల క్యాలికోరెండు. 1-8-0 అట్ట రైలు. 1-4-0

చారుచర్య:—యంతియవనరచితము. ప్రాచీనము. ఆరోగ్యవిధుల బోధించును. వెల. 0-6-0

కూటముద్దరము:—అదోషసిద్ధాంత విమర్శము ప్రాచీనము. మాధవ వండిత విరచితము. తెలుగు లీగో వెల. 0-4-0

విలాసము:—ఆర్షవైద్య గ్రంథమాలము క్యాల, (కృష్ణ) 5391

కంబలి శాల్వలు

5441-2

చలికాలమునకు రప్పించబడిన శాల్వలు అన్ని విధముల రంగులలో దొరకును. మిక్కిలి వెలగల శాల్వలు, వట్టుదుప్పటివలే ఎల్లప్పుడును వ్రువయోగించవచ్చును.

కంబి అంచు శాల్వలు

నెంబరు.	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	10	8	0
"	2	" " " " "		9	8	0
"	3	" " " " "		8	0	0

మేఘవర్ణం శాల్వలు

నెంబరు.	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు	15	0	0
"	2	" " " " "		12	0	0
"	3	" " " " "		10	0	0

పువ్వులంచు శాల్వలు

నెంబరు.	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల		16	8	0
"	2	" " " " "		12	8	0
"	3	" " " " "		10	8	0

యీ దినమే ఆర్డరు చేయుడి.

K. S. MUTHIAH & Co., Post Box No. 99, Madras.

పశువులకు పెట్టువిషములు

(యేజేళ్ల శ్రీరాములు చౌదరిగారు)

మేకవారికి కాలములందు పశువులు పొదలమొదనందు విషవంతములగు ఆకులనుటలను, విషపుట్టుకట్టియుండెను చొప్పు, రెల్లుమొదలగు గడ్డికనులు తినుటలను, ఆకస్మికముగా మేకలో ఉమ్మెత్తలు, జల్లేదాకులు, పొగాకుమొదలగు విషవస్తువులను తినుటలను, పశువుల కపాయము కలుగించుచున్నది. ఇంకను పశువులకు మనదేశములో మామూడిగల దుక్కచేరేనో, తోళ్ల కొకకో, విషవదార్తములు పెట్టి చంపుదురు. చచ్చినపశువులను అగ్రామమాడిగలక ఇచ్చివేయు గ్రామచారమునట్టి తోళ్లుగారిగానుండు కాలములందు పశువులకు విషములు పెట్టిచంపుదురు. విషవస్తువులను తెచ్చి పిండితోగాని, తప్పుడుతోగాని పిసికి మార్గచేసి అరటియాకుతోగాని, మరియే యితరయంతులతోగాని మడచి నోటిలో పెట్టుదురు లేదా పశువులముందర పడజేతురు. అంతట పశువుతినును. కొన్నిసమయములందు పశువులు తినుచుండగడ్డిలోకలుపుదురు, కొందఱు పశువులు మేయు చిడుభూములలో పొసాగపొడిచల్లుదురు. మరి కొందఱు చర్మమునుచీల్చి ఆగాయమునకు విషమునుబూయుదురు. లేదా ఆసనమునందుగాని, యోనియందుగాని విషవదార్త మెక్కింతురు. మనదేశములో కొన్ని పశువులకు విచిత్రముగా ముడు పెట్టి చంపుటయుకలదు. మహావిషడి చుపోయిన పశువుయొక్క తలను భూమిలో పొలిపెట్టి అది కుల్లినతరువాత దానితోనోక యింజేక్షను నూడినిడించి కుల్లినరు నూడికి కట్టి చినతరువాత ఆనూడితో యితరజంతువులను కొంచెము రక్తము కాదనట్లు పొడిచెదరు వెంటనే అవిమమెక్కి పశువు చుపోవును. జల్లేదాకులకు ఒక చిప్పలోనికి నోడించి మూరకనుపొదుగును ఒక అంగుళము పెడబున్న, గల కట్టపుల్ల కొనకు ఆపొలగుడ్డనుట్టి మాత్రమువిడుచు ప్రేగులోనికి గుచ్చి లోపల అగుడ్డ నుంచి పుల్లను నెమ్మదిగా బయటికి లాగుదురు. ఈయందు బహు తడినస్తునగుటవలన వెంటనే పేగులవారి వాధవలన చుపోవును. తెచ్చుకోగము, దొమ్మ మొదలగు వాఙ్మూలక పంభణింపిన పశువులపేడకు తీసి దాచియుంచెదరు. తోళ్లుగారిగా నుండునపుడు

మాత్రము ఆపేడకు పచ్చికమొద జల్లేదురు. ఆపచ్చిక పశువులు తిని వలవిధసంకటములపాలగుచున్నవి. కొందఱు పశువైద్యులు తెలిసితెలియని చికిత్సలుచేసి పశువులకు చంపుచున్నాడు. కొందఱు మాడిగవాండ్లు పచ్చగన్నేరుగింజలు దారమునకు దండవలేగ్రుచ్చి పశువులముందర విసరుదురు. లేదా యెండుగడ్డితో గన్నేరుచెక్కి కలిసిపెట్టుదురు. మరికొందఱు గురివిందగింజలను పొడిచేసి నీటిలోకలిపి మార్గచేసి ఒక అంగుళముపొడవుగల కట్టవివర వాడిగాచెక్కి ఆమార్గము దీనికి అంటించి జంతువుకేరములో నవకాళముగల భాగమునందు అనగా మెడమందుభాగమున పొడుచుదురు. ఈవిషము కేరములో నెచ్చట ప్రవేశించునో ఆభాగము విశేషముగా వాచి రెండుమాడుపినుములతో పశువు చనిపోవును. ఇంకను ఆసేకరీతుల పశువులకు చంపుచున్నాడు. కాన రైతులు తన జాత్రవహించి పై విషయములు చక్కగా గమనించి పశువులకు తమ గ్రామమునకు దూరముగా నుండు పొలములలో కట్టివేయక కాలవరిసితుల ననుసరించి కాపాడుట ముఖ్యపరము.

నోటీసు

ఏలూరులో ఇదివరకు మాప్రతిక తరపున ఏజంటుగా నుండిన మ. రా. శ్రీ. మల్లికార్జునరావు మార్కండేయ శర్మగారిని 18-12-28 తేదీనుండి మా ఏజెన్సీనుండి తొలగించితిమి. గాన ప్రతికలు మరల ఏజెన్సీ ఏర్పాటు జరుగునంతవరకు చందాదారుల విలాసమునకే పోస్టుద్వారా పంపబడును. గనుక అంతవరకు చందాదారులు బాకీయున్న సొమ్మును నేరుగా మా కార్యాలయమునకే మణి యార్దరుచేయ ప్రార్థితులు.

ఆ తేదీకి పైన తెలుపబడిన ఏజంటుగారికి చెల్లించు చందాలకు మేము బాధ్యులముకాము.

వ్యవస్థాపకుడు

నాల్గవ భారత తత్వజ్ఞానమహాసభ

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము ప్రో-వైసు-చాన్సలరు

ప్రిన్సిపలు వి. బి. ద్రువ ఎం. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి. ఐ. ఇ. ఎ. సి. గారి

అధ్యక్షకోపన్యాససంగ్రహము

నిన్న 19 వ తేదీని అద్యాయలో సీనభ ప్రారంభ మైనది

నూతన శతాబ్దమున తత్వజ్ఞానసమస్యలలో భౌతికశాస్త్రములు గూడ అధికముగా పాల్గొనుచున్నవి. శాస్త్రజ్ఞులు నీ సమస్యవిషయమున మానవత్వ చిత్రము సంకారముచేసియున్న మార్గమును గుర్తించిన నేగాని దీని భావమును పరమగతముగా ముగియుగ్రహించకాలము. "మొదటనుండి తత్వజ్ఞానశాస్త్రమొక్కటియే. తక్కినవన్నియును దానినిండియే క్రమముగా కేర్పడి ప్రాచీనకాలమునందలి గుగ్రీచరిత్రను చూచినచో స్పష్టముగా గలదు."

"నిష్ప్రయోజకమున తత్వజ్ఞానమా! నీవు నన్ను నీడించక తొలగిపోము. నీవు నాకు మరింత సంతోషమును చిత్రపత్రము కలిగించితివేగాని యెట్టియోపకారమును చేయలేదు."

అని విల్లెముకవి గ్రంథములలో నున్న వాక్యముల న తత్వజ్ఞాన ముపట్ల సాధారణముగా క్రైస్తవతలకందరికిని యెట్టి భావముందనో మనకు విశతమునున్నది. పొరిను క్రైస్తవ సాంప్రదాయమునందు మాత్రము మాత్రము తత్వజ్ఞానముచే నావరింపబడియున్నది. ఎట్టి శాస్త్రాధారము లేని ఆంగ్ల దేశమునందలి తత్వజ్ఞానమునకు భావముగా రే అధికర యానబడుచున్నది అతడు తత్వజ్ఞానికాదు. దాని యందకిని కెట్టి అభిజిచియును లేదు. క్రమముగా భౌతికశాస్త్రములు ప్రబలి తత్వజ్ఞానము మూలబడిద్రోసెను. అంతలో కాలము మరల తత్వజ్ఞానమును నిలువబెట్టుటకు తోడ్పడెను. కాని పిమ్మట మరల యీరెండు శాస్త్రములకు తీవ్రమగు సంఘర్షణ మేర్పడినది. దార్వినిసిద్ధాంతము జీవశాస్త్ర సంబంధమేయైన తత్వజ్ఞానసమస్యలపైనే హేయ్యగా నాధారపడి యున్నది. ఈ సిద్ధాంతములను మొదట భగవంతుడున్నాడను విషయమునగుడ గొప్పసంతోష మేర్పడెను. అంతట గ్రీకు మరల నాడుకొనెను. జీవము, జడము, ఆత్మ అనునవియే దీనిలో ముఖ్యభాగములు.

మన యుగమునందు తత్వ-భౌతికశాస్త్రములు పరస్పర సహాయకములని అంగీకరింపబడినది. కావుననే బ్రెగ్గెన, అలెగ్జాండరు, రసెలమెదలగు భౌతికశాస్త్రపారంగతు లందరూ తత్వజ్ఞానసమస్యలనుగూర్చియే తన జ్ఞానమునంతను యిప్పుడు వినియోగించుచున్నారు. తత్వభౌతికములకు విధానమునం దెట్టి భేదమును లేదు. స్వభావమునందును విషయవిమర్శయందును మాత్రమే భేదముకలదు అని అలెగ్జాండరు వ్రాసెను.

సమస్త ప్రపంచమునకును ఆధారమగునది కేరమాత్మ (జీవుడు) గాని జీవాత్మకాదు. అని శ్రీ శంకరాచార్యులవారు వ్రాసిన బ్రహ్మసూత్ర భాష్యమునందున్నది. వేదాంత శాస్త్రానుసారము భౌగ్యమును భౌక్త యును గూడ బ్రహ్మ (జీవుడు) యే.

సత్యవిభేదా జగమే శాధ
తవాహం, నమామకీ సప్త్యం.
సామాద్రోహి తరంగః కృచన
సమాద్రో న తరంగః"

"ఓ ప్రభువా! నీను సర్వభేదముల సతిక్రమింపగలిగినను నీను నీ ప్రతిబింబముగాని నీవునా ప్రతిబింబమవుకావు. సముద్రతరంగములాంటిదే యొనను సముద్రము తరంగముతో నిడికాదు." అనునదియే యాశ్లోకమున కర్థము. "భగవంతుడే జీవకాలములని యేల అనుడెందు? అటులనిచో నెవ్వరికిని భగవంతుని కట్ట భక్తికలగదు" అని అలెగ్జాండరు వ్రాసెను. సగుణ బ్రహ్మ నిర్గుణబ్రహ్మ అని బ్రహ్మ రెండుభేదములు. సగుణము ఈ భాష్యము నిర్గుణము జ్ఞానబద్ధము? అని శంకరుడు వ్రాసెను. ఈ నిర్గుణమే జీవకాలములనిగూడ చెప్పవచ్చును. జీవము కేరీరము కాలము కేరీర అనునదివాతమునకును ద్రవదేవుడు దిగంబరుడను సిద్ధాంతమునకును కొద్దిసామ్యముకలదు. దుద్రునకు వస్త్రము దేశమే. శంకరుని ఉపాన్య బ్రహ్మము మనవిలేనే సత్యము. మన భక్తికి ధానము. సగుణనిర్గుణభేదము అధికార తారతమ్యము అన కలిగెను.

"ఏ యదా హం ప్రవర్తంతే
తాం స్వయేభవా మృతాం" (భగవద్గీత)

వెలయుల నన్ను నేడెతుకో అటులనే వారిని నే నుద్ధరింతును. జుత్తు నిత్యోన్మత్తము. ఇది యాశ్లోకని అనిర్వచనీయత (మాదు) వలన నీటు లగును అని శంకరసాంప్రదాయమువారు నమ్ముచును. నూతన మనగా పురాతనమును మరకొంతయొను అని వారందరు. ఈ మరకొంత యొంటునందేవచ్చినది? అతి పురాతనమునం దడగియే యొండవలెను, అని సాంఖ్యులను వరిచామ

వారులును తెలిపెదడు. దీని నటులే గ్రహింపవలెనని వివర్తనాదు లందురు.

బ్రెగ్గెను అను పరామ తత్వజ్ఞత్ర విశ్వమునకే కృష్ణముగా పుట్టి మృత్యును కలవనెను. ఇది తత్వజ్ఞానిసిద్ధాంతమును బోలియున్నది. తత్వజ్ఞునికి క్రియాశక్తి కలదు. దృక్పత్తి లేదని గా రుండురు. నత్తు చిత్తులక భేదముని నిజదాంధ్రము తెలుపుచున్నది. శ్రీకృష్ణుడు మున్ను తి న న న బల రా ము డు య శో ద తో చె వ్వు గా ఆమె నోరు తెరువమని శ్రీకృష్ణు నడిగెను. అతడు నోరు తెరువగా సకలలోకములు నతనిలోపలనే ఆమెయూచెను. అని భాగవతము నంద్రున్నది. జీవజడాత్మకమును ప్రపంచము భగవంతునితో నన్ను జేగాని నూతనముకాదు. కావుననే "ఏకమేవ అద్వితీయం" అనునది భగవంతునిపట్ల సార్థక మగుచున్నది

"పాదోస్య విశ్వభూతాని
త్రిపాదస్యామృతం నివి"

భౌతిక ప్రపంచమునంతయును భగవంతుని చతుర్భు సాదను నందే యిమిడి యున్నది. తక్కిన మూడుపాదములును మోతు మునం దున్నది.

"ః ధూమిం విశ్వతో వృత్వా త్యక్తివద్ధకాంశులం"
భగవంతుడు విశ్వమునంతను వ్యాపించుటయేగాక విశ్వమునకతితుడుగూడ నగును.

యశోద శ్రీకృష్ణుని కట్టివేయ వలెనని తలచి యెన్నియో తాల్ప ను తెచ్చి చుట్టపెట్టినను ప్రతి తాడును రెండంగుళములు తక్కువగుచేయుండెను. చివర కామె చకటియై నిశ్చలయై నిలువబడిపోయెను. అని భాగవతమునందున్నది. తత్వశాస్త్రము నీరసమేయనకు మేయచును నిర్ణయింపబారి విఫలయై విస్మితచయ్యననియే దానిభావము.

అధ్యాత్మిక విషయమున ప్రపంచమునకు భారతదేశ మధికమగు సహాయమును చేయదగినదితియందున్నది. 8000 యేండ్లనుండి యెడతెగకండ భారతదేశమున బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రపంతి పుష్కలముగ ప్రవహించుచున్నది. కాని యిది అంత ర్యాపినియైయున్నది. మొదట దీనిని స్వదేశమున బహిర్గత మొనరించి యీ అమృతపానము జీవీయులకందరికిం భిండు నటుల చేయవలెను. పిమ్మట నిది విశ్వమునంతనుగూడ పునీత మొనరింపగలదు.

ఓం కాంతిః కాంతిః కాంతిః.

శ్రీ శే.వి. రంగారావుగారు

మురగప్పాడీ మిరాసీదారు

శ్రీమత్సరమహంస పరివ్రాజక శ్రీ క్రమూత్తమ తీర్థ భగవత్పూజాచార్యులవారి బృందావనముండుటచే పరమపవిత్ర పుణ్యస్థలమై విరాజిల్లుచున్న తిరుక్కోయిలూరుకు 20 మైళ్ళ దూరమునందున్న మురగప్పాడు గ్రామ మిరాసీదారుడగు శ్రీ మాకా వి. రామచంద్రరావుగారు శ్రీక్రమూత్తమ శ్రీపాదుల వారి మహిమను బాగుగా నెరిగియుండుటచే తిరుక్కోయిలూరులో స్వాముల బృందావనముకడ నేవ చేయుచుండుటయే గాక నే వార్ధ మై ఆ చటి కి వచ్చెడు భక్తుల సౌకర్యార్థమై చందాలు వ సూలు చేసి సత్కలులనుగూడ కట్టించియున్నారు. రామచంద్రరావు గారు భగవత్సన్నిధానమునకేగి ఒక వత్సరమైతను పూర్తి కాలెదు. వారు డింకెంతు లైపిమ్మట యీ సత్కలుల వనని చూచుటకు నిమింపబడిన డియారెక్టరులతో నొకరును రామచంద్రరావు గారి పుత్రుడును తండ్రిగారు ప్రారంభించిన పుణ్యకార్యములకు శ్రద్ధాభక్తులతో తొనసాగించుచున్నవారును. రంగారావు గారుగూడ యీనెల 4 తేదీని మురగప్పాడులో మృతి నొంది రనియు, వారికి 48 ఏడ్లు కలుగననియును శ్రీమాకా పెండిట్ భిమారావుగారు ప్రకటనార్థము మాకు వ్రాసెరి. వారి గుణపుల కటాక్షమున వారి కద్దరికి ఆ తమజన్మలు లభించునుగాక!

గణికితైలము

మల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. నహా 0-5-0.
ఈ తైలమును నానగున భూటలు కాచిన దిడ, గడ్డి
లము, తొక మొదలగునవి వరింపదు. తత్వక ననిభేదమును.
అమృతాంజనం దిహాబాంబాయి, లేక మదరాసు.

ప్రొఫె॥ ఎన్. వి. విశ్వనాథంఎం. ఎ.

మదరాసునర్సిలు ప్రాచీనవస్తు పరిశోధనశాఖ సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి. [పి. ఎక. ఎ.]

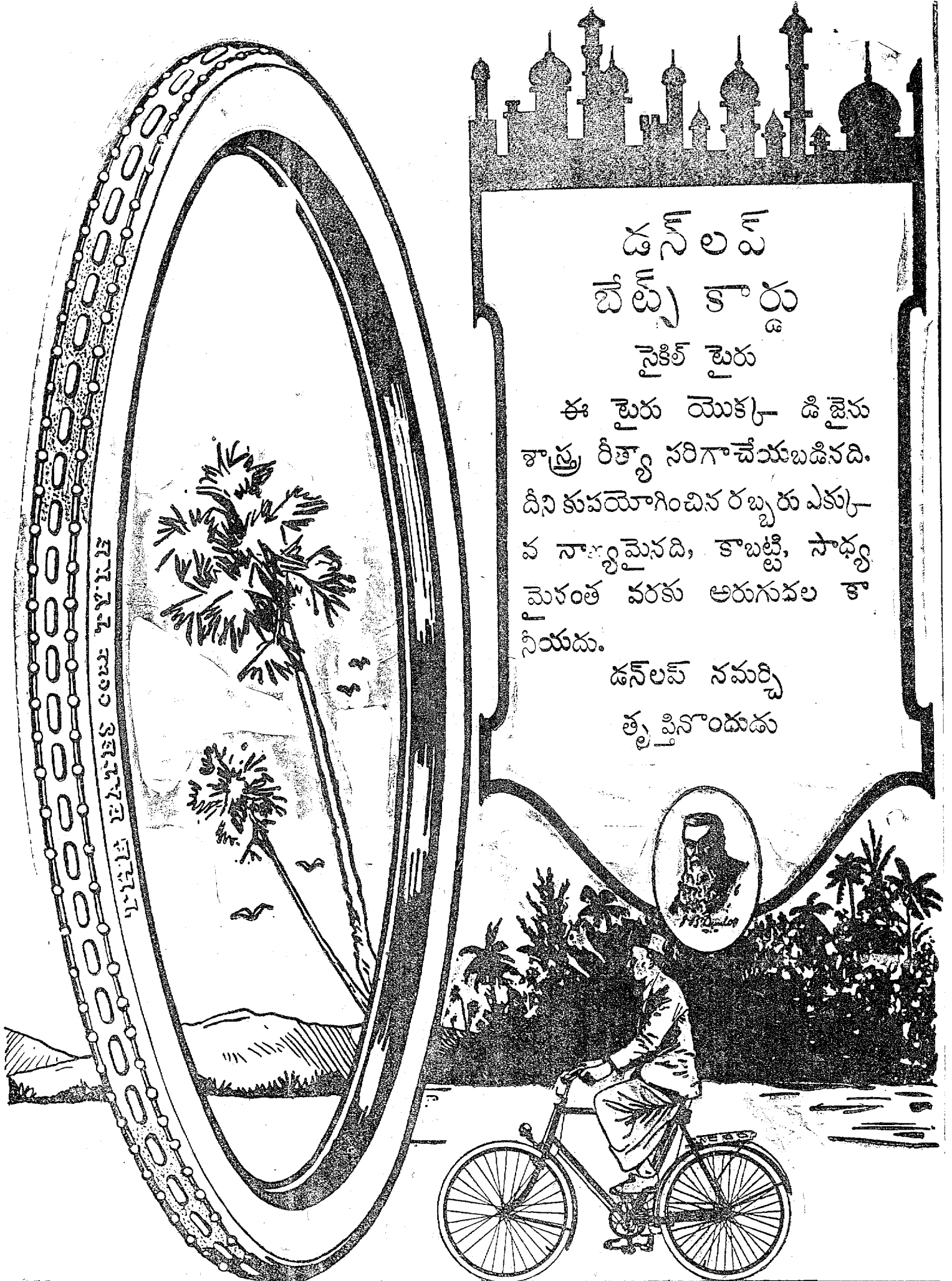
వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ డిసెంబరునెల 19 తేది బుధవారము

మాఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక నెల 12 వ తేదీ నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాల్ పూర్	79	54	...	14.8	+ 2.2
వికాఖపట్టణం	78	65	...	25.1	+ 18.5
కాకినాడ	80	59	...	18.9	0
మచిలీపట్టణము	82	61	...	14.0	- 0.5
కర్నూలు	88	51	...	8.0	- 1.8
బళ్లారి	80	56	...	4.1	- 2.1
అనంతపురం	...	...	...	8.4	- 2.7
కడప	84	57	...	7.4	- 1.9
నెల్లూరు	88	64	...	16.2	- 5.6
మద్రాసు	82	66	...	28.0	- 2.5
కడపూరు	88	66	...	89.3	+ 8.0
నెలము	87	64	...	8.8	- 2.9
కోయంబుత్తూరు	85	60	...	8.6	- 2.4
తిరుచునాపల్లి	88	67	...	14.6	+ 0.3
నాగపట్టణము	82	70	...	45.8	+ 9.6
మధుర	88	71	...	18.1	- 0.8
పొంబన్	82	75	...	26.5	+ 1.0
పాలంకోట	...	...	...	11.8	- 4.5
తిరువేండ్రము	82	76	...	22.0	+ 8.0
కొచ్చిన్	84	74	...	27.8	+ 6.7
కాలికట్టు	90	68	...	17.9	+
మంగలూరు	88	67	...	14.5	+ 8.7
తెంగుపూరు	79	55	...	17.1	+ 7.9
మెర్కార	71	55	...	9.8	- 2.7
కొడైకనాథ్	64	45	...	29.4	+ 8.0
మామూర్	65	45	...	41.8	...

సర్కారులు:—కాకినాడ, వికాఖపట్టణములలో మబ్బు గానన్నది. రాత్రివేడివి 2 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ.
డక్కన్:—అకసము నిర్మలముగ నున్న దనవచ్చును. రాత్రివేడివి 5 మొదలు 9 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నాటకము:—నెల్లూరులో మబ్బు దట్టముగానన్నది. రాత్రివేడివి 3 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.
ఏ. ఏ. నారాయణఅయ్యర్,
సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

డన్ లప్
బేట్స్ కార్డు
సైకిల్ టైరు

ఈ టైరు యొక్క డిజైను
శాస్త్ర రీత్యా సరిగా చేయబడినది.
దీని కుపయోగించిన రబ్బరు ఎక్కు-
వ నాణ్యమైనది, కాబట్టి, సాధ్య
మైనంత వరకు అరుగుదల కా-
నియదు.

డన్ లప్ నమర్చి
తృప్తినొందుడు

DUNLOP

అరణ్యమునకాల, ముక్త్యాల, కృష్ణ,

గౌతమ ధర్మశాస్త్రములు

బ్రాహ్మణపత్రిక ఆరోపణలు

నేను మా మిత్రులకరిచినట్లుగా బ్రాహ్మణపత్రికయొక్క 14-11-28 వ తేదీగల పంపికను నేడేమాటలు తలుచుకొనినది. అందు పంపాదకీయములలో 'గౌతమ ధర్మశాస్త్రములు' అన్న శీర్షికతో దురూహాలు గల్గింపగల అసత్యారోపణలు చేయబడియున్నవి. చదువరులకు నిజనితని తెలుపుటకై ఇవట ఆ శీర్షికలోని కొన్నిమాటలకు జవాబువ్రాయవలసివచ్చినది. చదువరులు చి త్తగింపవలెదదను.

"బ్రాహ్మణపత్రిక"కాముఖమున బ్రకటింపబడుచుండిన గౌతమధర్మశాస్త్రములు నిలువక యింజేయికవలెనన దభోవుపంపికయందు బ్రకటింప బ్రాహ్మణపత్రికా కార్యనిర్వాహకుడు నిశ్చయించికొని యున్నవాడు."

ఇది ఆసంపాదకీయములందలి మొదటివాక్యములు. పత్రికాధికారులు ఇట్టి దృఢనిశ్చయముతో నున్నందులకై నాకును అభినంద్యులే. ఆ పిమ్మటవాక్యము లియ్యవలె :-

"ఇంతకుమున్ను వానికాంధ్రవివరణము వ్రాసి యందు ప్రకటింపుచువచ్చినవాడు... అయిన బ్ర. శే. వంచాగృహ ఆదికారాధ్యక్షులువారు గ్రంథమంతయును బూర్తిగా నచ్చుకొట్టించుకొని, ప్రత్యేకముగా బ్రకటింపుకొని, బ్రాహ్మణపత్రికయందు వాడుప్రకటింపుకొనిన గ్రంథభాగము పోషగా నిలవనందు గ్రంథభాగ మందు బ్రకటింపరాదని రిజిస్టరు నోటీసుములన దెలియజేసిరి.

ఈ మాటలలో ఉన్నట్లు నేను నా గ్రంథమును ప్రత్యేకముగా నచ్చుకొట్టించుకొనుట నిజమే; అది తప్పుకాదు. పరిశోధనైగా ఆ పత్రికాధికారులకు నాకును తొలుతజరిగిన ఒక్కదలకాదా, పత్రికలో అచ్చు అయ్యెడి గ్రంథభాగము నెక్కుటికప్పుడు 500 ప్రతులు ప్రత్యేకముగా అచ్చుకొనియిచ్చుకొనుటకన్నా, నా వ్రాసిన ఆంధ్రవివరణమునుగట్టించిన పర్యాధికారములు నావిగా అంగీకరించుటకున్న అయియున్నది. దీనివలనవచ్చియు బ్రాహ్మణపత్రిక ఆరంభించినప్పటినుండి జరుగుచువచ్చినది. ఇందుకు సాక్ష్యముగలదు.

పిమ్మట బ్రాహ్మణపత్రికా ప్రకటనము గుంటుపూవులు పూయసాగినది. అప్పుడు నేను ఆ పత్రికకు ను గ్రంథ భాగమును ప్రత్యేకముగా ముద్రించుకొందునని పత్రికాధికారులతో జెప్పితిని. వారు ముఖానముగా మానముద్రణవాల్చి యూరకున్నార. క్రమముగా నేనుదేరించుకొన్నట్లు కావలసిన పరికరములను సిద్ధముచేసికొని, గ్రంథమును నేను ప్రత్యేకముగా ముద్రించుచున్నాననియు, బ్రాహ్మణపత్రిక ఆ గ్రంథ భాగములు కావలసినచో ప్రత్యేకముగా అచ్చుకొనిచ్చి ఎప్పటి వాని నప్పుడు తీసియించెదననియు, అంతలకై అంగీకారమున్నచో వలయు కాగితములను, ఎక్స్ట్రాప్రెసింగు ఛార్జీని సిద్ధముచేసి ఈ పరిసరదనియు, ప్రత్యేకములతోనూ, ఉత్తరము ద్వారాను తెలిపితిని. కాని వారు ఎట్టిద్రవ్యము తరము నీయలేదు.

క్రమముగా నాగ్రంథ ముద్రణమును, మా కుభయలకు గల స్నేహభావమును, ముగిసినది. పుస్తకములు లెండుకాగా నే వారికి ఒకప్రతిని బహూకృతికై పంపితిని. వారదాని స్వీకరించి నాకు-బ్రాహ్మణ పత్రికలో ముద్రింపగా మిగిలిన గ్రంథ భాగముయొక్క విడి ఫారములు తమకు వంతుమనియును, తాము మఱి వానికి యధాప్రకారము పత్రికయందు పునర్ముద్రణమును చేయవలసియున్నదనియును, అట్లు చేయకున్నచో తమకును తమ పత్రికకును చాల నష్టముకలుగును కాబట్టి వెంటనే పంపితిరవలయుననియును వ్రాసి.

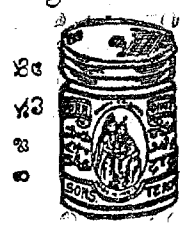
ఈ జవాబును చూచుటతోడనే నాకు ఆశ్చర్యముకలిగినది. అంతట నేను గ్రంథరూపమునకు వచ్చినదానిని మఱి ముద్రించుట శాస్త్ర యముగా దనియును, ముద్రింపకున్న తమకెట్లు నష్టమో, ముద్రించినచో నాకు నష్టే నష్టమనియును, కనుక తాము నష్టపడి నన్ను నష్టపరచవలసియును, ఒకవేళ పత్రికచందాదారులు గ్రంథపూర్తి నభిలషింతురేని నాకుతెలిసినచో నా గ్రంథపూర్తి చందాదారుల కిచ్చునెలకై (100 పేజీలు 0-12-0) వారికి విడిఫారములు పంపెదమనియు, కనుక తాము మఱి ముద్రింపవలసియును, అట్లుగాక సాహసించి ముద్రించినచో నాకు కష్టనష్టముల కల్గించుటయేగాక, మీరును కష్టనష్టములకు పాల్పడవలసివచ్చుననియు, రిజిస్టరు ఉత్తరముద్వారా ప్రైవత్రికాధికారులకు (బ్రాహ్మణ పత్రికాధికారులకు) తెలిపితిని. ఇట్లు రిజిస్టరు ఉత్తరము వ్రాయుటకు గల ముఖ్యకారణము. వారు అదిసాహసమునీ నే నెరిగియుంటియే. ఇక తర్వాతి పంక్తులు :-

"సంస్కృతభాషలో వెలయు గౌతమ ధర్మశాస్త్రములును వానికి పూరదత్తును వ్రాసిన వ్యాఖ్యానమును..... కాన్పురి వారి సాక్షుకావు. వానికొక్క-యంధ్రభాషలోనే కాక వెండియుం దక్కుంకల జేకభాషలయందు సర్వమువ్రాయవచ్చును. అట్లు వ్రాయవలసి రిజిస్టరు నోటీసు లియి నేవారికిని అంగీకారములేదు."

శాస్త్రి న గ నే రి యా క్యూర్.

పురాతన తాళపత్ర గ్రంథరాజములనుండి యీ ఔషధరాజము స్వముచేయబడినది. ఇంకలి వనమూలికలు భస్మములు అమూల్యములు ఆయురారోగ్య ప్రదములు రస విష గంధకములు ఈ ఔషధమునకు ప్రత్యక్ష విరోధులు యోగ్యతా పత్రములు వేసవేలు! దీనికిసాటి యిదియే!

గనేరియా (బట్టంటు) తెలుపు ఎలుపు పసుపు మొదలగు సెగరోగములకు (లూకోరియా) స్త్రీపునుమవ్యాధులకు బహిష్కాలమందు వచ్చునొప్పలకు అవి, యివి, యననేల నమస్తనుఖరోగములకు ఈ గనేరియా క్యూర్ :- అనలైనదురాయి ఇచ్చావధ్యము. వివరములకు నేడే వ్రాయుదు. వెల సీసా 1 రు 3-0-0

చర్యవ్యాధులను రూపుమాపు
రాధాకృష్ణ తామరమందు 0-6-0

V. S. SASTRY & Sons.,

Druggists and Chemists, Opticians, Tenali, (Guntur Dt.)

ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయం మచిలీపట్నము

దినదినాభివృద్ధి పరిశీలింపుడు

1. నేటి వరకు భీమా దరఖాస్తుల సంఖ్య 1860, ఏప్రిల్ మొత్తం నుమారు	80,00,000
2. నేటి వరకు భీమాపాలసీల సంఖ్య నుమారు 1210, ఏప్రిల్ మొత్తం నుమారు	20,00,000
3. గవర్న మెంటువారివద్ద వుంచిన సెక్యూరిటీల మొత్తం	1,00,000 ఈ పొందినది
4. ప్రస్తుతంలో సాలీశా ఆదాయము నుమారు	75,000

వెంటనే ఇందులో భీమాచేయండి.

ఎందుకంటారా

- భీమాచేయువారు తన మరణానంతరమునూ తనకుటుంబాన్ని పోషించేస్తున్నాడు.
- భార్యబిడ్డలయొడ నీకుగల ప్రేమకు నీకుచేయు భీమామొత్తము కొలపాత్రవంటిది. నీనిజకమునకు దూర దృష్టికి నిదర్శనము.
- మోటారు, వాయువిమానాలు, ప్లేను, కలరా విమాని, మున్నగు అంటువ్యాధులు, ఏటిమధ్య నిత్యం చేసినచేస్తూ భీమాచేయకపోవడం శేవలము, మూఢత్వము, అక్రమము, అశాస్త్రాయము. కాలమానమునట్టి అందరికీని భీమా తప్పని పరి.

ఏజెంట్లు కావలెను } యర్రమల్లి మంగయ్య, బి. ఎ. బి. ఎల్. కార్యదర్శి.
వివరములకు వ్రాయండి

నిజమే. గౌతమ ధర్మశాస్త్రమునకాని, వాని వ్యాఖ్యానములకాని నాయొక్కని సాక్షుకాదు. అది ఏపాటి బుద్ధిగల వారికైన నను హక్కుగలదే. వానికి ఒక్క ఆంధ్రభాషలోనే కాదు. ఏభాషలోనైనను ఎవ్వరైనను అర్థము వ్రాయవచ్చును. ప్రకటింపవచ్చును. నేను కాదనలేదు. అనబోను.

కాని నేనన్నది నా వ్రాసిన ఆంధ్ర వివరణమును మాత్రమే. ఇతరులు ప్రకటింపుటకు అర్హులరేదన్నాను. ఇప్పుటికి ననగలను. నా వ్రాసిన ఆంధ్ర వివరణమునే తాము మఱి ల ముద్రింతుమని వ్రాసినందుననే నేనట్లు రిజిస్టరు, నోటీసు విచ్చితిని. ఇట్లు నోటీసు ఇచ్చుటకు నాకధికారము కలదు. కారణము నావ్రాసిన దానికి నేనే అధిపతిని. ఎవరు వ్రాసిన దానిని వారు రిజిస్టరు చేసికొనుట ప్రశంసనీయమే చెల్లినంతవఱకును నాకును ఈ వ్యాధియు చెల్లుటకట్టి ఆత్మభయముండదు.

కనుక బ్రాహ్మణ పత్రికాధికారి యధార్థ నిషయమును మఱుగుపఱచి వ్రాసిన వ్రాతలలోని నిజమును, ప్రైవేట్ వ్రాసిన నా మాటలనుబట్టి చదువరులు తేల్చుకొందుననియు, ప్రైవేట్ కాధికారులకు లెకమీదనైనను సర్వనిరతులై ప్రవర్తించెదగాకయని యు విన్నవించుకొనుచున్నాను.

ఇకకోర్కెమాట:- ప్రైవేట్ కాధికారులకు ప్రైవేట్ లోనే నాకు పూజ్యులగు శ్రీ విక్రీరాల రామచంద్రాచార్యులు గారు మునూరు అనుపేజీలుగలయొక లఘునిమర్శనమును నా యంధ్ర వివరణముపై వ్రాయించి ప్రకటించిరి. అందు నేను వేరము రానివాడనని యిల్లపము లాడుచు పెత్తన ఆపవ్యాఖ్యానములు వ్రాసితిని వివరించి, "ధర్మము తెలియు తెలుగున ధర్మశాస్త్రమును సాంధ్రీకరింపవలయును. లేదేని వారు తమ పూనికనుండి విరమించుకొనవలయును" అని హితోపదేశమును చేసితిని. నాగ్రంథములపై శేవలమొక్క విద్యారణ్యపంచానమలవారు మాత్రమేగాక, లక్మణకొలది విద్యారణ్యపంచానమలవారు విమర్శనములు వ్రాసినను, ఉల్లసము లాడినను, ఏమియు రానిమూఢదన్నను- నా కేమియును తోపములేదు. నేను చేయుచున్న పని నాయాత్మ సం తృప్తికొనుట మాత్రమే. లోకము వారి దూషణ భూషణులకు నేను వెలగను. నాకు తెలివి లేటలున్నంతవఱకును, నాకుమంచినితోచినపనులనుండి విరమించువాడనుకాను. నాచేయుపనులలో నేను బుద్ధిపూర్వకముగా తప్పును చేయుటలేదు. అట్లుచేయుచున్నట్లు తోచినచో నాతెలివే లెలకవలకే ఉన్న పనులొనవలయునని ప్రార్థించెదను.

నేను చేయుపని సాహసము, తేజస్వితోచినచో ప్రాజ్ఞులు ముత్యండుగానే క్రవవహించి క్రవంచమునందుగల యాత్రమోత్రముగ్రంథముల నన్నిటిని తామో లేక తమతోడివారో ఒప్పున మార్గముతో ప్రయోగపరయును. అట్లు వారు గాని మరెవ్వరూ గాని ప్రయోగప బూనిన పనికి మేము అడ్డుతగులమని విన్నవించుకొనెదము. అంతదనుక తప్పే లేక యెప్పు సాహసమో లేక భీషణమో ఏదైననునాక. నాబుద్ధికి శంచి దని తోచినపనిని నేను చేయకుండనుండననియు, అట్లు వారిం పనెవ్వరికిని అధికారము లేదనియును విన్నవించుచున్నాను.

పంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రి.

శ్రీకృ. గుం. మం. వి. బ్రా. మహాజనరథ - బందరు
శ్రీ కృష్ణ గుంటూరుమండల విశ్వబ్రాహ్మణ మహాజన సభ వెనుక ప్రకటింపినరీతిని ఈ దిశ్చంజన 28, 29 తేదీలలో జరుగదు. సభ జరపబడు లేదే యందు తెలుపబడును. సభాధ్యక్షులు అత్యవసరముగ వైద్యుచిక్కితై యీ క్రిష్టమును వెల పులలో మద్రాసు వెళ్లనుండుటయే దీనికి కారణమని విన్నవించుచున్నాను.

కాకుమాను మల్లికార్జునుడు,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

దిర్ఘరోగవైద్యశాల

నేటపాలెం:- రోగులకు పులివెట్ల పాలెం జమీందారు వారి సలహా:- "19 సం॥ నుంచియున్న గొప్ప చిక్క వ్యాధి వీరిచే కుడిరినది. మీ దీర్ఘ వ్యాధులచే అట్లనే కల్ల నానకంలేదు వారికి వ్యాధిని తెల్పుడు. (1498)

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6
ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ పరి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1 (2046) నాకరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, తెలంగాణ

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పీ. యు. పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వ్రాసినట్లు తెలియజేసిన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కత్తెదా	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తవి	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లకు			
చందాదార్లకానివారికి	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది భవ్యములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కత్తెదా	6-0-0
ఆరుసంవత్సరచందా	"	8-9-0	"	8-0-0
నిడిపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెనకటి నాలుగు పంపుటలు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాబిన్ లైండు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క పంపుట (రెడుభాగములు) వెల రు. 6-0-0. వీ. పీ. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- జనవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు. 2-5-0
- గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-2-0
- కమలాక్షి (చిన్నచిచ్చితకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. 0-5-0
- నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుత రెండువేలండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు 0-2-0
- త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసూమ రి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- ధన్వదత్తము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిళాంబిరంగా చార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. 0-10-0
- భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేదేశ్వరు కళింజిఖామణి యగు ఇబ్నెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్సు) 0-0-0
- జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్య చరిత్రపీఠ మగు విద్వాంసగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాశీనాథుని సోగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు ఆజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-3	0-76
4. అమృతాంజనము సీసా 1-3	0-70
5. మూలశంకుల తైలము డబ్బి 1-3	0-76
6. తామర తైలము, తామర, తీటుకు	0-8
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-0
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-3	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-2
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-3	0-4
12. పగుళ్ళకు తైలము, శీతపగుళ్ళకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-3	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-0
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి 1-3	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లుతో నుటకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. కోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-3	0-8
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-3	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-3	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-3	0-0
28. నుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-3	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0-12
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బనమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-3	8-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-3	0-0
34. కస్తూరి	0-0
35. జాన్ను తు 1-3	8-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిత కుండగుడిన 5 శత్రులకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. ప్రైవేట్ ప్రెస్ కు 0-4-0 అవును. (ప్రైవేట్ ప్రెస్ కు కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము పొందుట "జయవశిష్టత" తాయకు 1 కి రూ. 2-0-0 ని పి. ఖర్చును. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్రూరుజిల్లా.